

I. Bölüm

Küresel Isınma ve İklim Değişikliğine Genel Bir Bakış



Prof. Dr. Cengiz Türe
Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi
ve
Anadolu Üniversitesi Ekoloji Anabilim Dalı Başkanı

Kafamızı Kumdan ıkarmanın Zamanı oktan Geldi.....





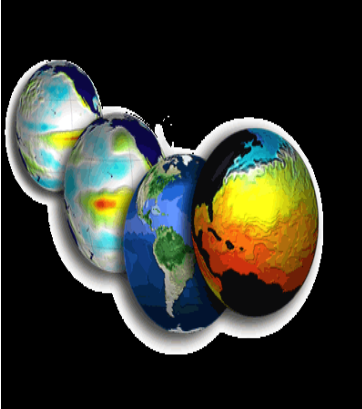
DURUM TESPİTİ

- * Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) ve BM Çevre Programı (UNEP) tarafından ortak yürütülen Hükümetler Arasirası İklim Değişikliği Paneli' nin (IPCC) 1995 yılında tamamlanan ikinci değerlendirme raporun da, “**bulguların küresel iklim üzerinde belirgin bir insan etkisinin bulunduğunu gösterdiği ve iklimin geçen yüzyıl boyunca değiştiği**” biçiminde doğrulanmıştır.

Geleceğimiz İçin En Önemli Sorun:
Başta **karbondioksit** olmak üzere atmosfere
salınan **çeşitli sera gazı** salınımlarından
kaynaklanan **küresel ısınma** ve **iklim**
değişiklikleri.



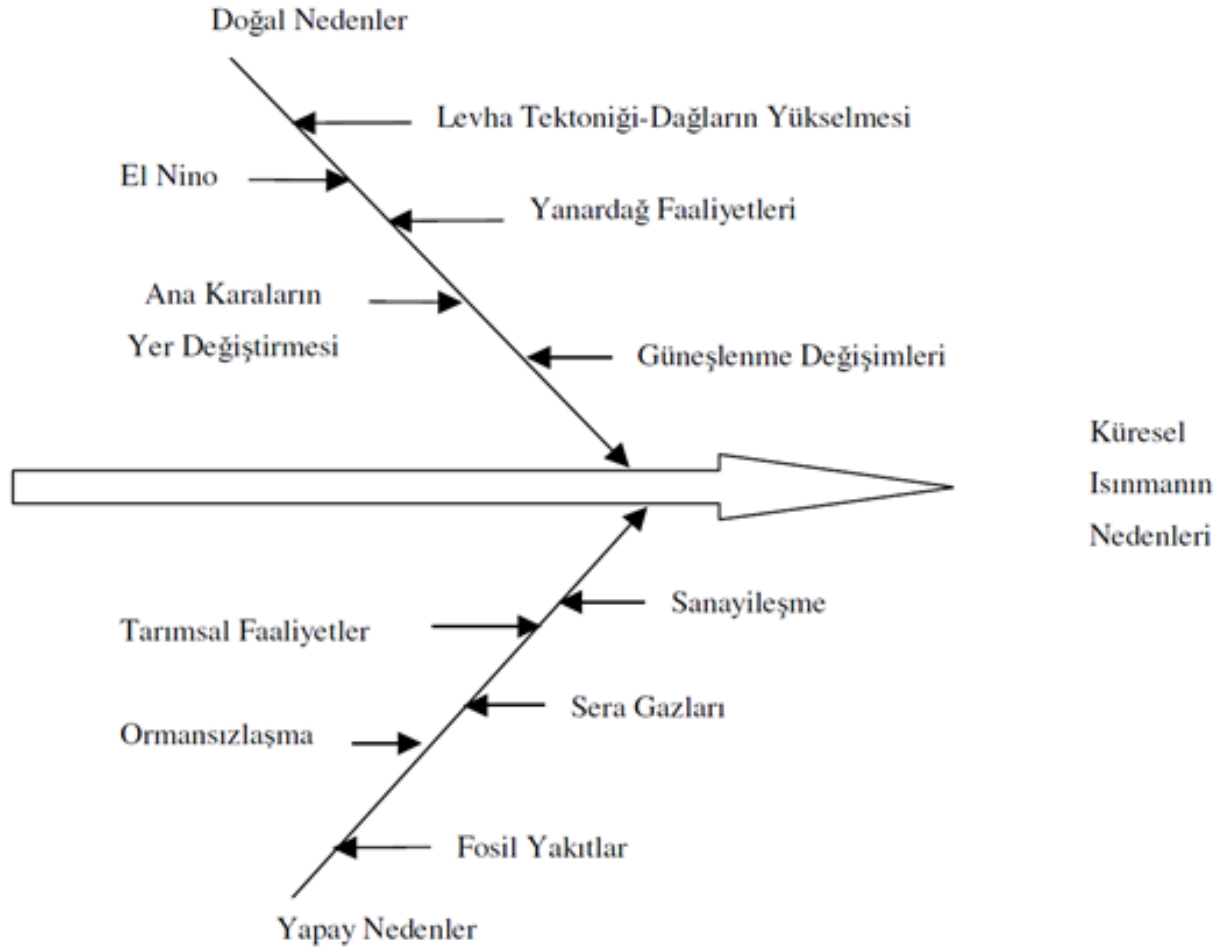
Küresel ısınma nedir? İklim değışikliğı nedir?



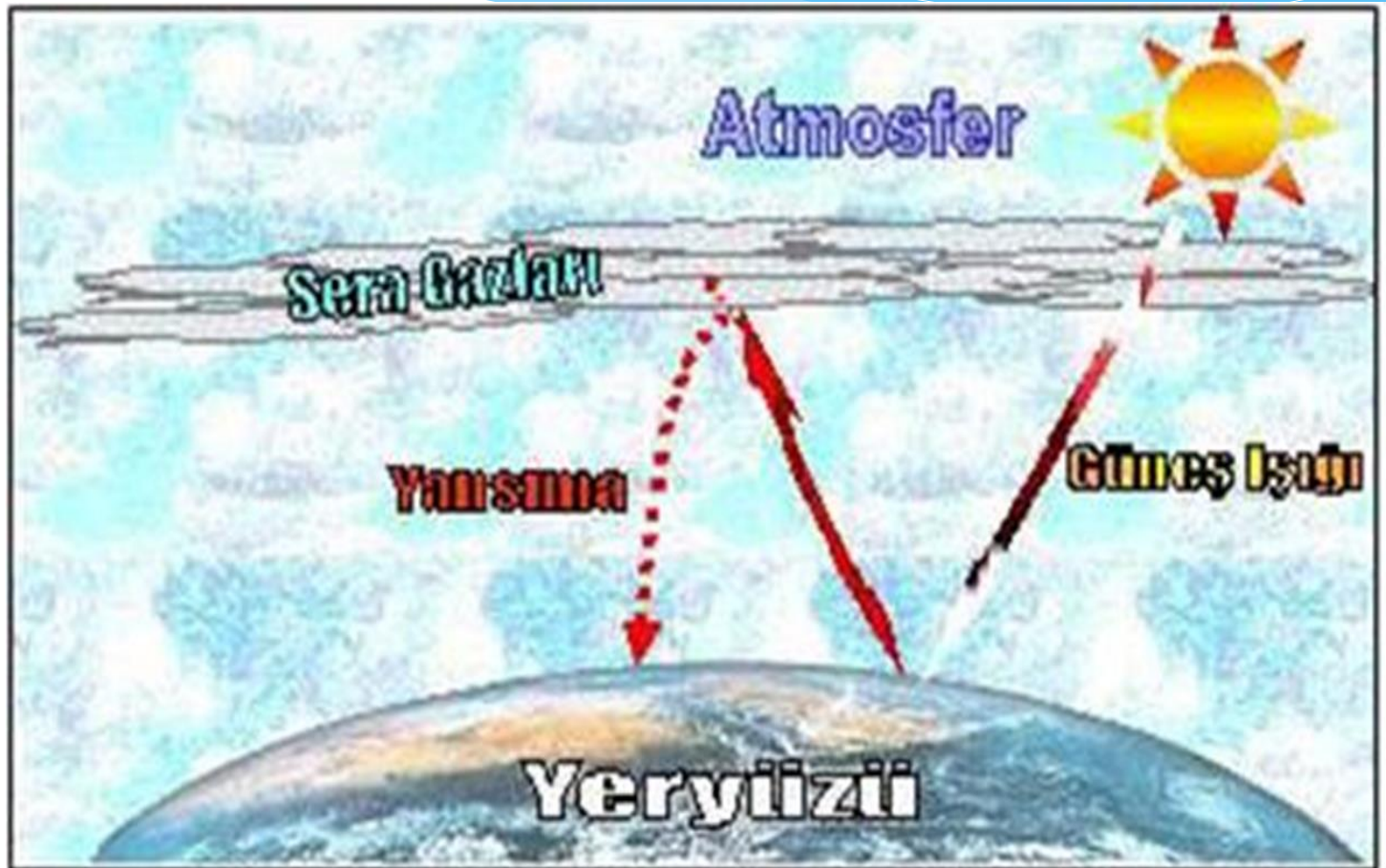
Küresel ısınma: Dünyanın ortalama sıcaklık değerlerindeki iklim değışikliğine yol açabilecek bir artışı ifade eder.

İklim değışikliği: Karşılaştırılabilir bir zaman döneminde, gözlenen doğal iklim değışikliklerine ek olarak, insan etkinlikleri sonucunda doğrudan ya da dolaylı olarak küresel atmosferin bileşimini bozan iklimde oluşan değışikliklerdir (BM)

Küresel Isınmanın Nedenleri



Sera Etkisinin Oluřumu



Bu Gizli Elin Dünyamızı ve Yaşamınızı Nasıl Etkilediğinin Farkındamısınız?..



Her Şey dünyamızın uzaydan fotoğrafının çekilmesiyle baŐladı...

Sınırları olan bir küre...ve gidecek başka yerimiz yok..!



Dünyayı Taşıma kapasitesinin Üzerinde Kullanıyoruz.....!

ABD’de bulunan ilk petrol yataklarından bazıları sadece **30 m** derinliğindeydi. Bugün **3000 m** derinliğindeki **okyanusun dibindeki** rezervlerin kullanıma açılması için hesaplar yapılmaktadır.

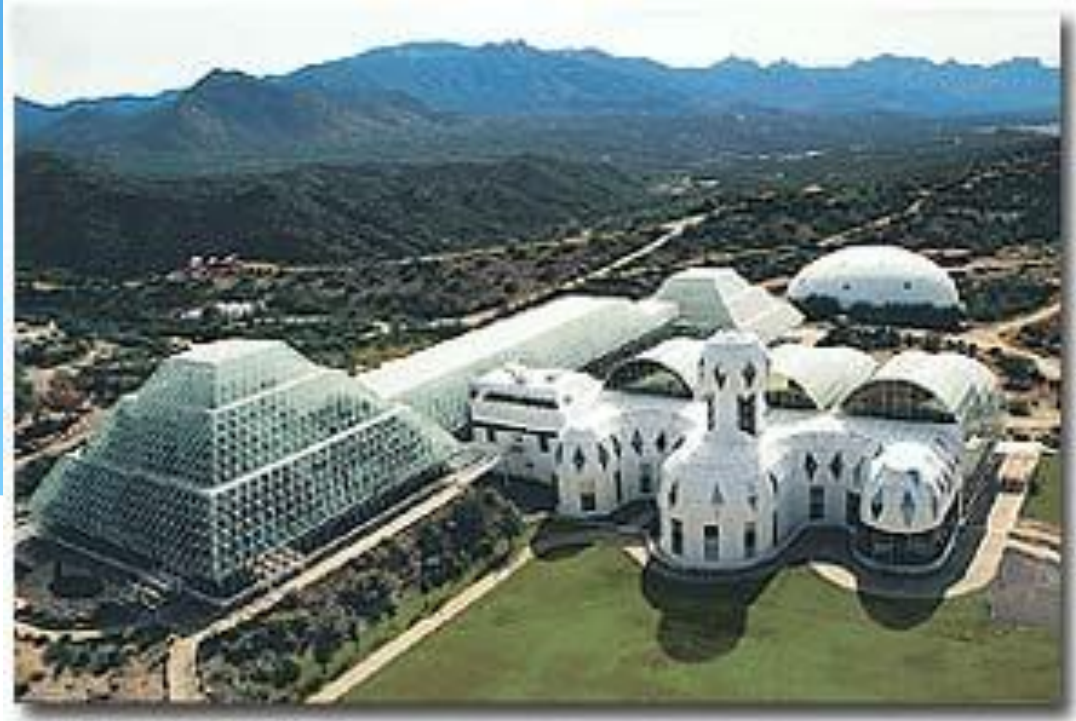


Herkesin dünya üzerinde güçlü bir "etkisi" var.
İnsanların üretim ve tüketimleri sonucunda oluşan bu etkilerin toplamına "**ekolojik ayak izleri**" deniyor.



- * Araştırma raporunda, tüm dünyadaki insanların ekolojik ayak izi büyüklüğünün bir Avrupalı seviyesine ulaşması durumunda, yaşamak için **3 dünyaya** daha ihtiyaç duyulacağına dikkat çekilmiştir.

Yapay olarak bir ekosistem
oluřturmak mümkün m?
Biyosfer II Projesi buna yanıt
olabilir mi?



BEŞ TEMEL MİT BEŞ TEMEL GERÇEK;

MİT-1: Küresel ısınma bir teoridir. Uzmanlar bundan henüz emin değiller.

GERÇEK-1: Uzmanlar küresel ısınmanın yaşandığından ve buna bizim sebep olduğumuzdan eminler.

MİT-2: Neyin meydana geldiği ve gelecekte iklimin nasıl değişeceği açık değildir.

GERÇEK-2: İklim kesinlikle değişiyor ve bu değişimlerin hızı kriz derecesinde artmaktadır.

MİT-3: Küresel ısınmanın etkileri dünyanın her yerinde görülmeyecek.

GERÇEK-3: Süreç çoktan başlamış durumda. Bunu da dünyanın birçok habitatında görebiliriz ve bu durum 63 milyon yıldan beri görünmeyen toptan yok olmaya neden olabilir.

MİT-4: Küresel ısınma beni etkilemeyecek.

GERÇEK-4: Siz farkında olmayabilirsiniz fakat hepimiz bundan etkileniyoruz zaten. Küresel ısınmadan dolayı her yıl dünya üzerinde 150,000 kişi ölmektedir.

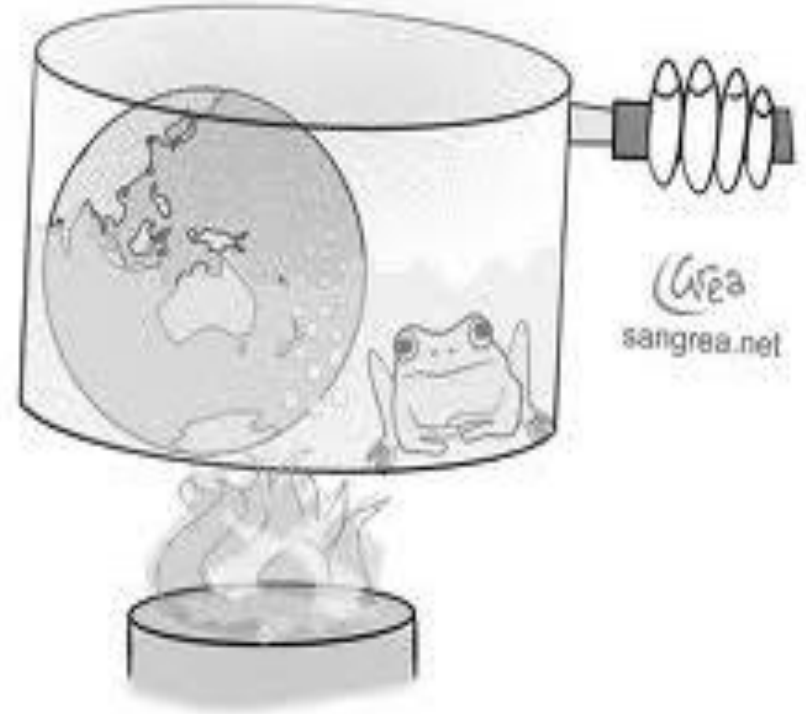
MİT-5: Bu sorunla ilgili olarak benim yapabileceğim bir şey yok.

GERÇEK-5: Büyük bir felaketin tehditlerini engelleyebiliriz fakat sadece kişi, devlet ve iş dünyası olarak bir araya gelebilirsek (Spence, 2007: 9).

Kaynayan Kurbağa Sendromu

Eğer bir kurbağayı içinde sıvı kaynayan bir kazana atarsan hoop fırlar dışarı atlar, anında, tek bir hamle ile... **Canını kurtarır.**

Eğer kurbağayı içinde "**oda ısısında**" sıvı bulunan bir kaba yerleştirirsen, orada durur. Kazanın altı kısık olarak açıldığında, **yavaş yavaş ısı artacağı** ve kurbağa ortama uyum sağlamaya çalışacağı için de **sıçramaya çalışmaz.** Gevşer, hareket edemez hale gelir. Bir süre sonra "**Eyvah burası çok sıcak oldu, artık çıkmam lazım**" diye düşünmeye başladığı anda ise, artık zıplayacak, hoplayacak, çaba sarf edecek hali, enerjisi kalmamıştır. **Usulca gelen sonu kabul etmekten başka çaresi yoktur...**



HDI Data (2010)

HDI

598 599 - 616 617 - 661 662 - 680 681 - 697 698 - 710 711 - 716 717 - 723 724 - 729 730 - 735 736 - 749 750 - 755 756 - 764 765 - 770 771 - 775 776 - 785 786 - 792 793 - 802 803 - 811 812 - 826 827 - 837 838 - 854 855 - 879 880 - 894 895 - 928

Eskişehir de Araştırmaya Katılan Bireylerin Dünya'da Gördükleri En Büyük Sorun

ÜMİT ÇAĞLAR ve Ark. ESOGÜ-2008

		Frekans	Yüzde (%)
Günümüzde dünyamızın karşı karşıya kaldığı <u>en önemli küresel sorun hangisidir?</u>	Küresel ısınma	182	36,4
	Savaşlar	64	12,8
	Küreselleşme	51	10,2
	Terör olayları	100	20,0
	Çevre kirliliği	10	2,0
	Deniz kirliliği	1	0,2
	Hava kirliliği	7	1,4
	Ormanların azalması	13	2,6
	Ekolojik dengenin bozulması	54	10,8
	Biyoçeşitliliğin ve doğal kaynakların azalması	18	3,6
	TOPLAM	500	100

Eskişehir de Araştırmaya Katılan Bireylerin Küresel Isınma Hakkındaki Gelişmeleri Takip Etme Sıklığı

ÜMİT ÇAĞLAR ve Ark. ESOGÜ-2008

		Frekans	Yüzde (%)
<u>Küresel ısınma ile ilgili medyada yer alan araştırmaları, haberleri, gelişmeleri hangi sıklıkta takip ediyorsunuz?</u>	Her zaman	69	13,8
	Genellikle	186	37,2
	Ara sıra	172	34,4
	Denk gelirse belki	65	13,0
	Hiçbir zaman	8	1,6
	TOPLAM	500	100

Ancak her Őeyden 6nce; **geleceęin**, **geęmiŐe** ya da **bug6ne** benzemeyeceęini kabul etmemiz gerekiyor.



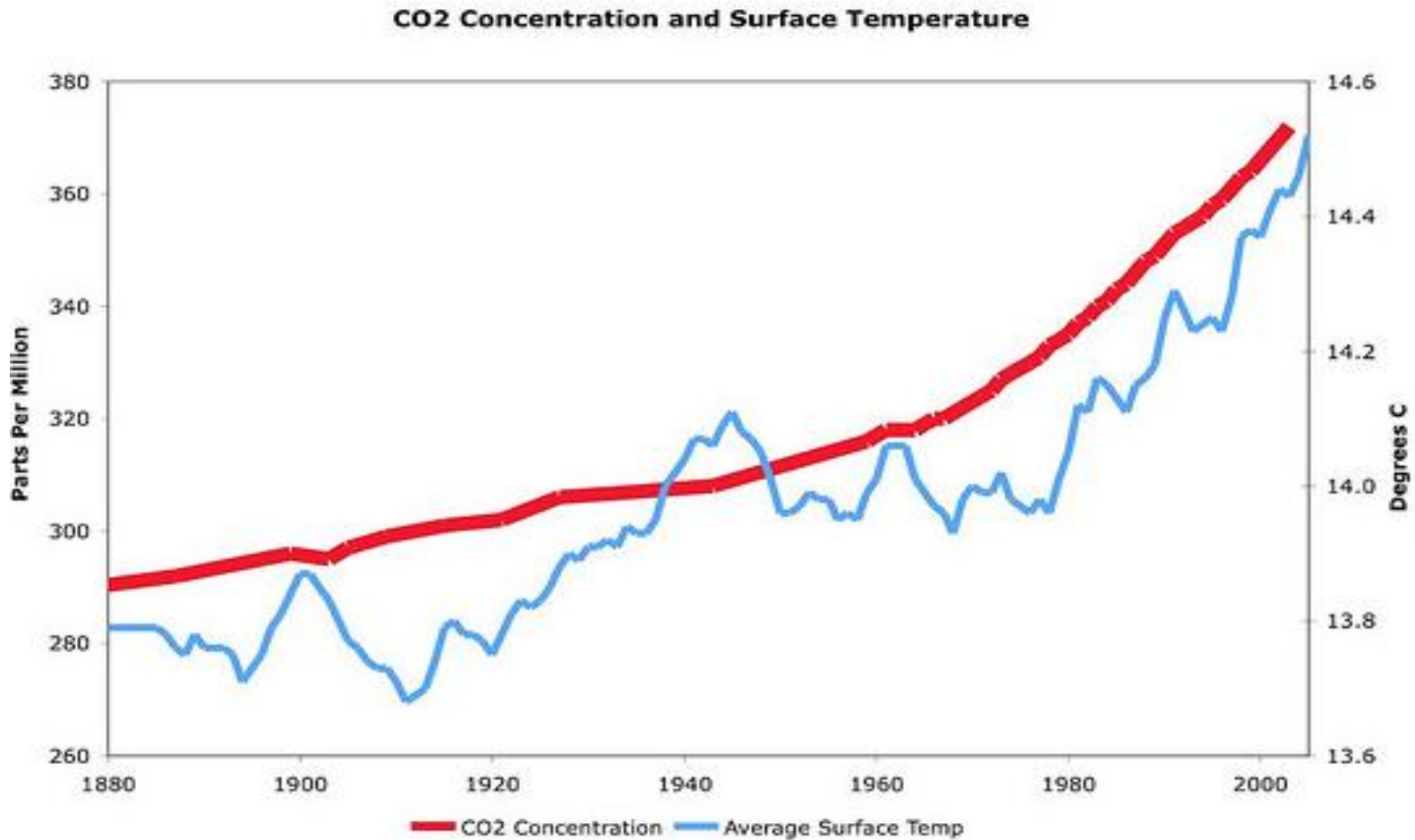
Karbon ayak izi nedir ?



- * **Karbon ayak izi:** Bir kişinin, kurumun ya da herhangi bir ürünün doğaya saldığı Sera Gazlarının genel toplam içindeki payıdır.

➤ CO2 ve Sıcaklık Ne Kadar Arttı?

Gezegelimizin ortalama küresel sıcaklık 1880'den bu yana **0,4 ilâ 0,8 oC** artış göstermiştir.



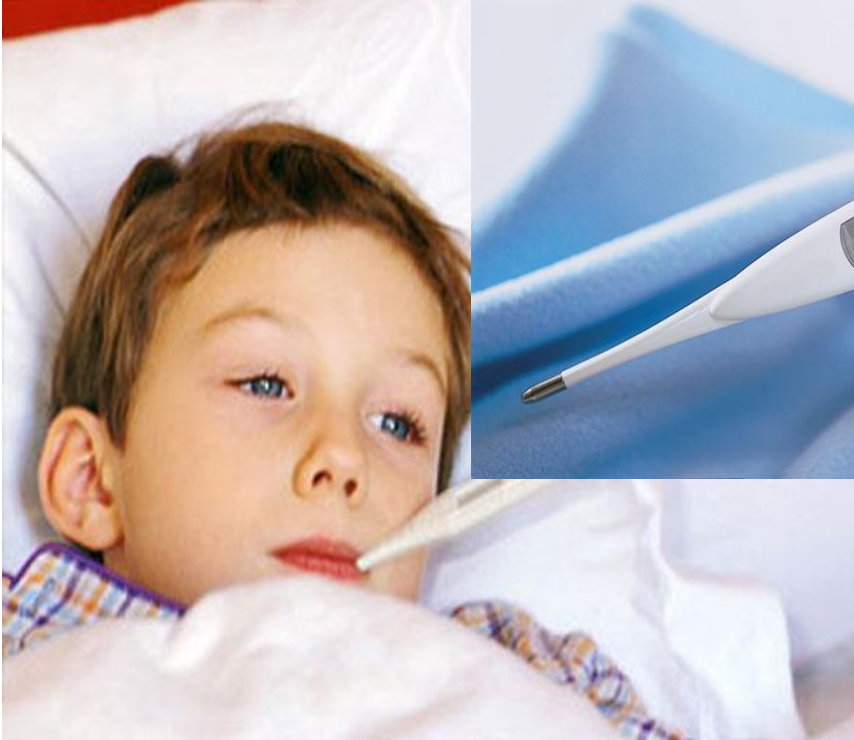
Sera Etkisine Küçük Bir Örnek: Güneş Altında Kalan Otomobilinizdir..

- Güneş altında park etmiş bir arabanın iç ortam sıcaklığı mevsime ve coğrafi koşullara göre **60 °C** değerine ulaşabilir (Hymore v.d., 1991, Moyer, 1995).



Dünyada ortalama sıcaklığın 1-1.5 oC artması size çok küçük gelebilir..

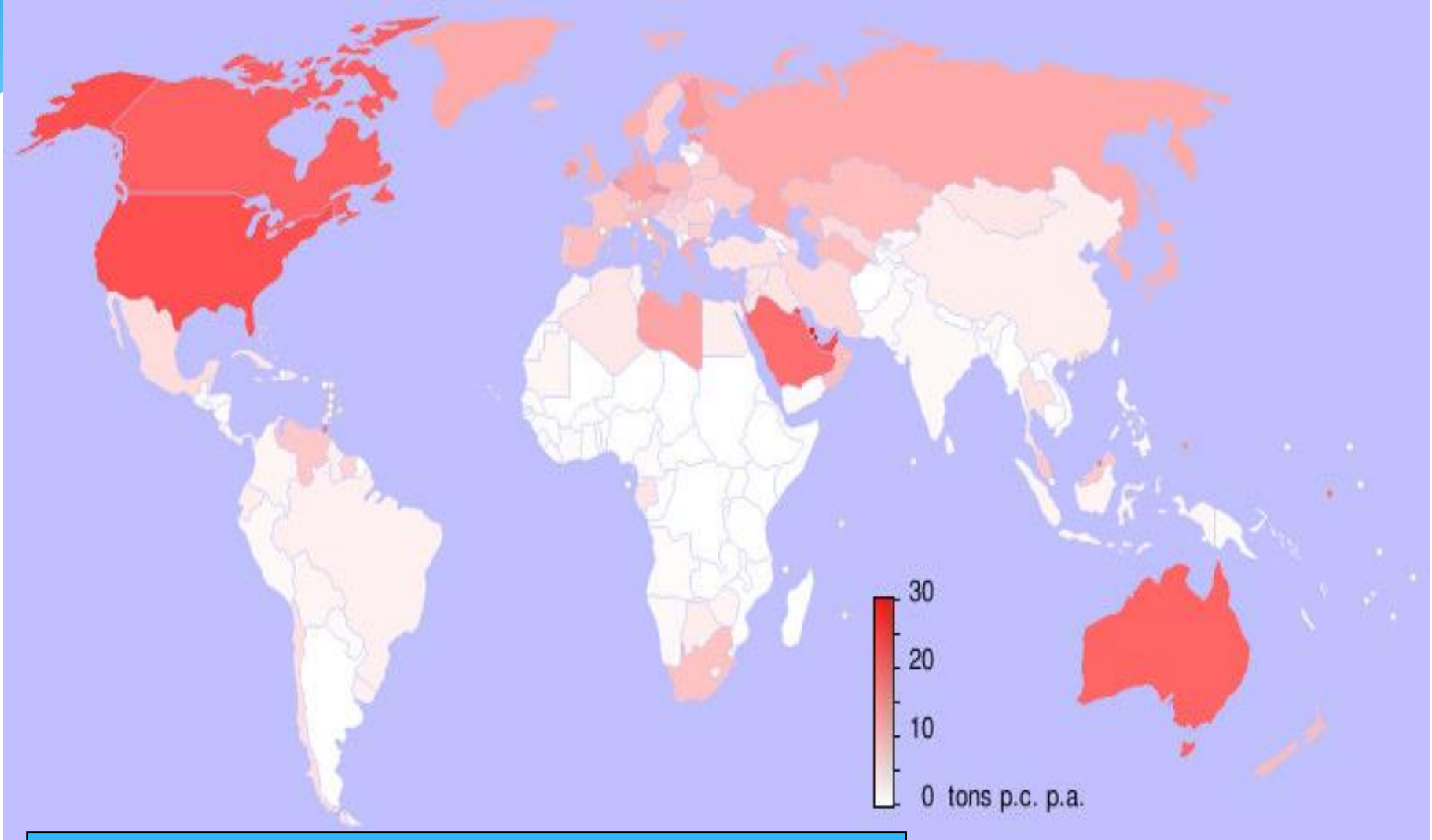
- Peki sizin vücut sıcaklığınız 37.5 oC den 39.5 oC ‘ye çıktığında kendiniz nasıl hissediyorsunuz?



Bazı Ülkeler

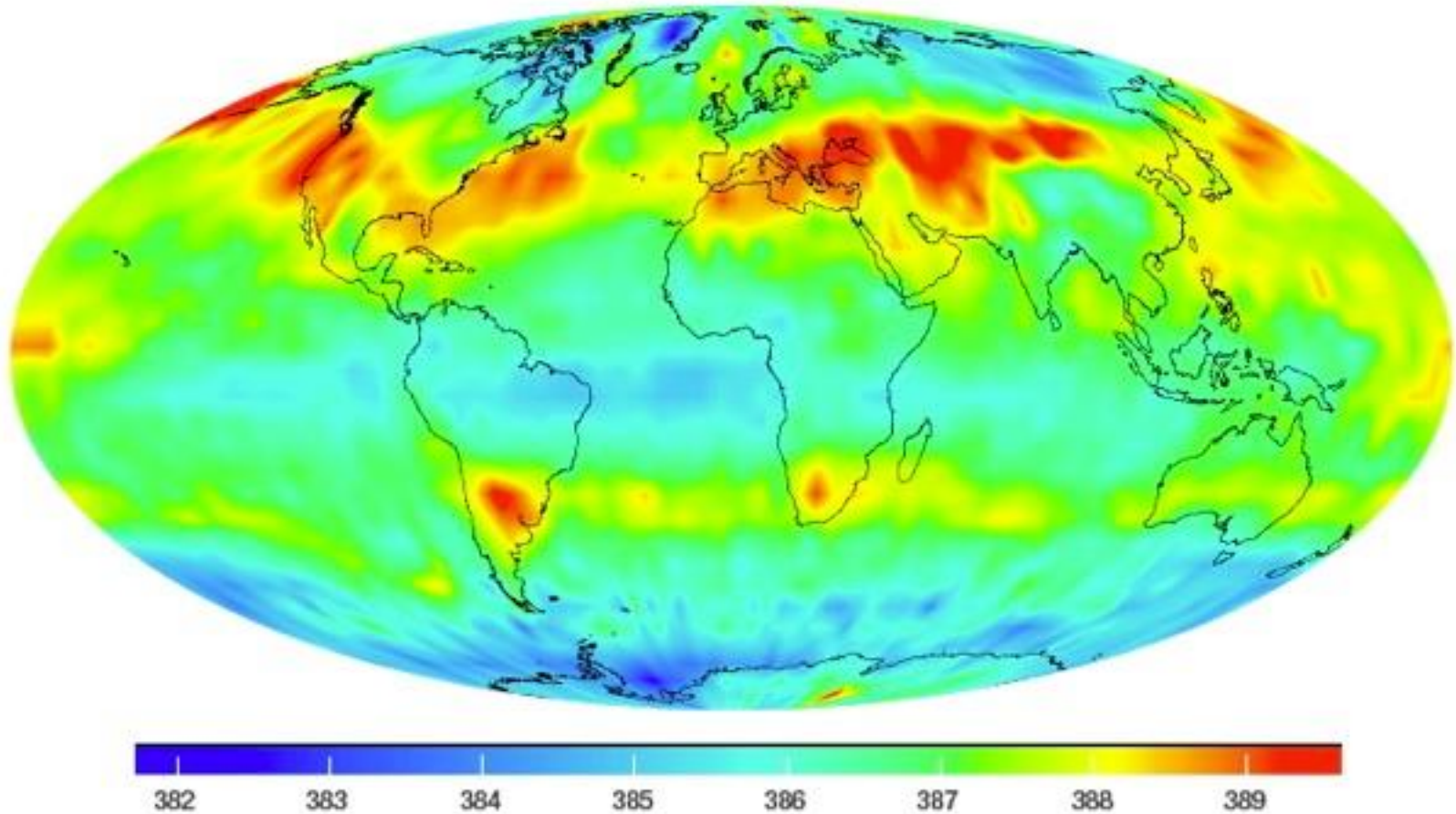


Kişi Baři CO2 Emisyonlarının Ülkelere Göre Dağılımı (ton CO2/kişi/yıl)



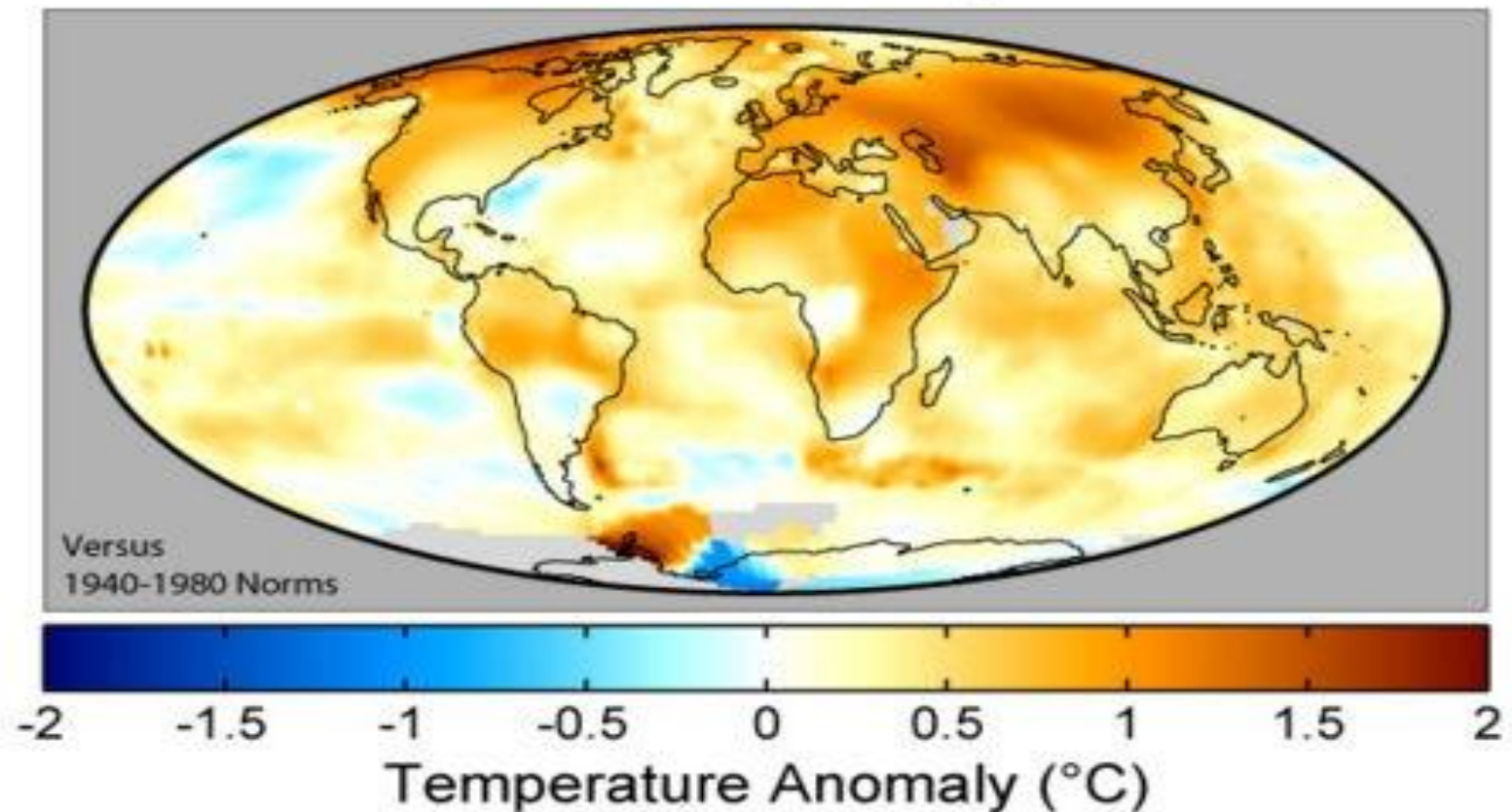
Kaynak: Çevre ve Orman Bakanlığı, 2007

Dünya Atmosferindeki CO2 Yoğunluğunun dağılımı (ppm) NASA 2010



1995-2004 Ortalama Sıcaklık Sapmaları

1995-2004 Mean Temperatures



Çizelge 1. İnsan etkinliklerinden etkilenen önemli sera gazlarına ilişkin özet bilgiler.
(IPCC 1992 ve 1996a'ya göre yeniden düzenlenmiştir).

Sera gazları (atmosferik birikim)	CO ₂ (ppmv)	CH ₄ (ppbv)	N ₂ O (ppbv)	CFC11 (pptv)
Sanayi öncesi(1750-1800)	~280	~700	~275	0
Günümüzde (1994)	358	1720	312	268 ⁽¹⁾
Yıllık değişim (birikim)	1.5	10	0.8	0
Yıllık değişim (yüzde) ⁽²⁾	0.4	0.6	0.25	0
Atmosferik ömrü (yıl)	50-200 ⁽³⁾	12	120	50

ppmv = hacim olarak milyonda kısım; ppbv = hacim olarak milyarda kısım; pptv = hacim olarak trilyonda kısım.

⁽¹⁾ 1992-93 verilerinden tahmini olarak;

⁽²⁾ CO₂, CH₄ ve N₂O'nun büyüme oranları, 1984'ten sonraki dönemin ortalamasına dayanmaktadır;

⁽³⁾ CO₂'nin okyanuslar ve biyosfer gibi yutaklarca ve çeşitli yutak süreçlerince farklı oranlarda emilmesi ve bu süreçlerin karmaşık olması nedeniyle, IPCC raporlarında CO₂'nin atmosferik ömrü için tek bir değer verilmemiştir.

- * Son 140 yılda (aletsel kayıtlara göre) artış $0,7 \pm 0,2^{\circ}\text{C}$ oldu;
- * 1860 yılından beri görülen en sıcak 20 yılın 19'u 1980'den sonra gerçekleşti.
- * 1860 yılından beri görülen en sıcak 20 yılın 11'i ise 1990'dan sonra gerçekleşti;
- * 1998 yılı aletsel kayıtlara göre en sıcak yıl ve ağaç halkası, buz örneklerine göre son 1,000 yılın en sıcak yılı; 2002 ise ikinci en sıcak yıldır;
- * Son 50 yıl, buzul kayıtlarına göre son 6,000 yılda gözlenen en sıcak yarım yüzyıldır;
- * Okyanus sıcaklık kayıtlarına göre 1950'li yılların ortalarından 1990'ların ortalarına kadar önemli bir ısınma yaşandı.

Günümüzde İklim Değişikliği Beklentileri

Olaylar

Olasılık

Daha Sıcak Günler

Neredeyse
Kesin %99

Çok Sıcak Hava Dalgaları

Kuvvetle
Muhtemel > %90

Çok Daha Ağır Yağışlar

Kuvvetle
Muhtemel > %90

Daha Çok Kuraklık

Muhtemel
> % 66

Çok Yoğun Tropikal
Kasırgalar

Muhtemel
> % 66

Çok Daha Büyük Deniz
Seviyesi Artışları

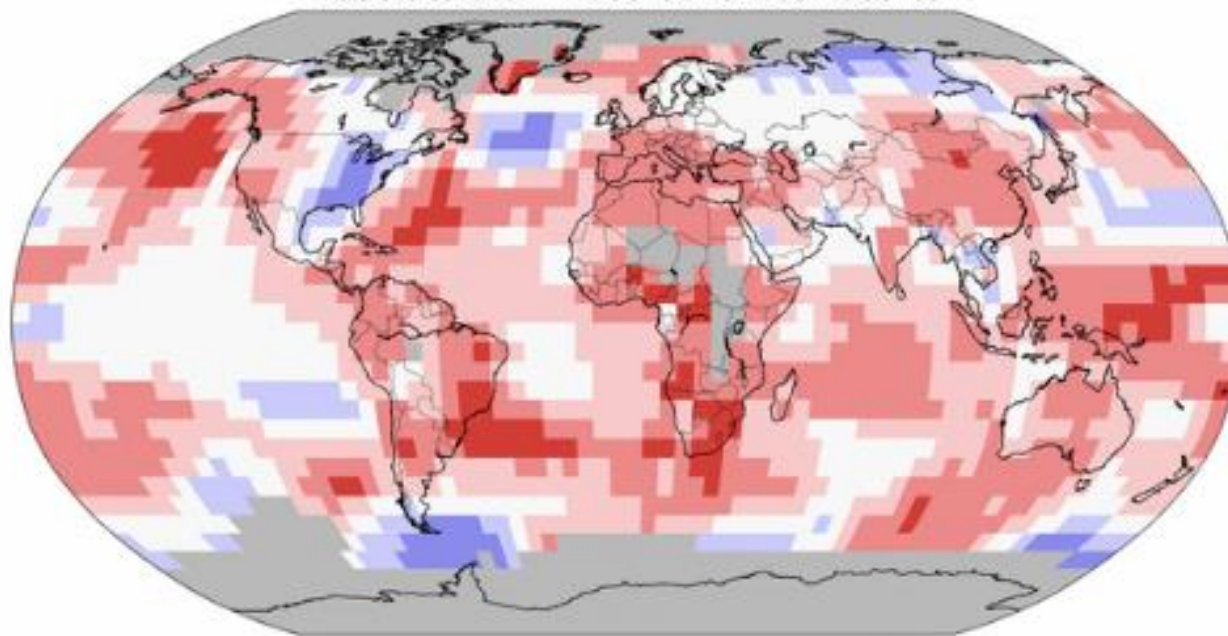
Muhtemel
> % 66

Kaynak: IPCC Olasılık Sıkalası.

Land & Ocean Temperature Percentiles Jan 2014

NOAA's National Climatic Data Center

Data Source: GHCN-M version 3.2.2 & ERSST version 3b



Record
Coldest



Much
Cooler than
Average



Cooler than
Average



Near
Average



Warmer than
Average



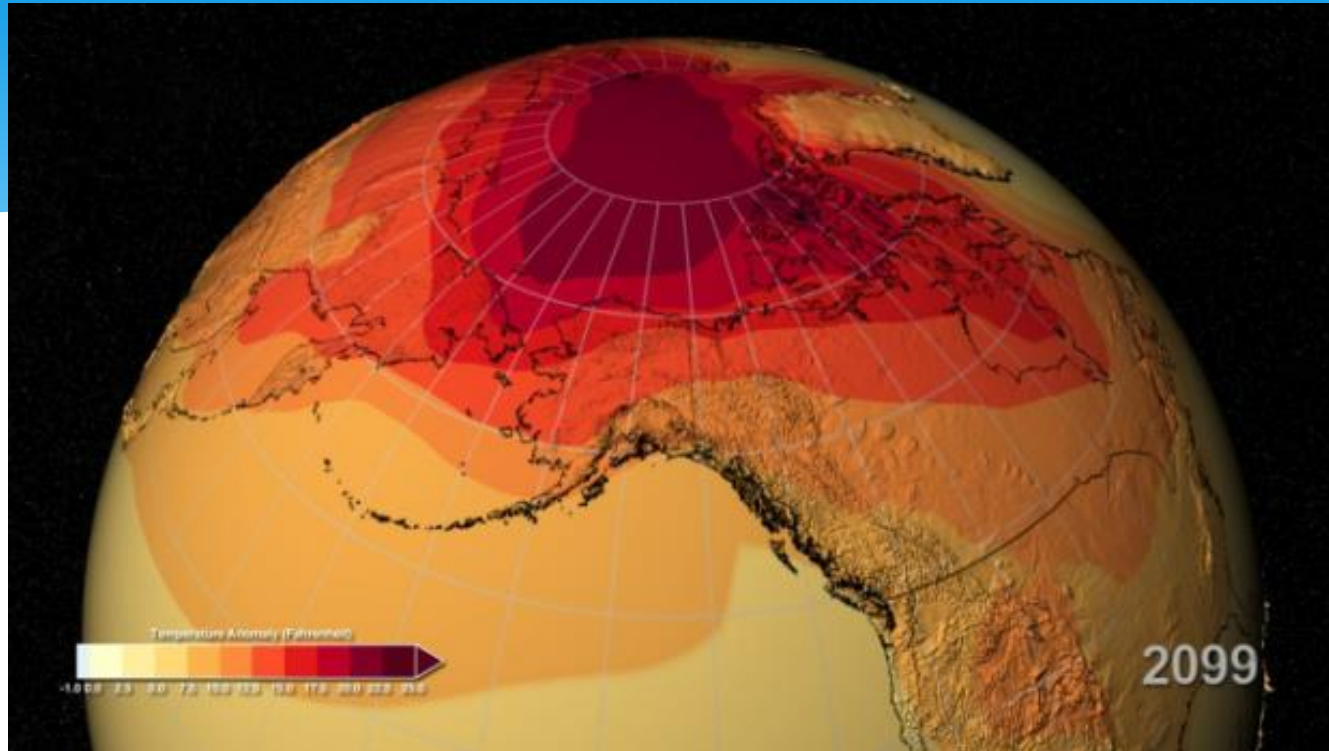
Much
Warmer than
Average



Record
Warmest



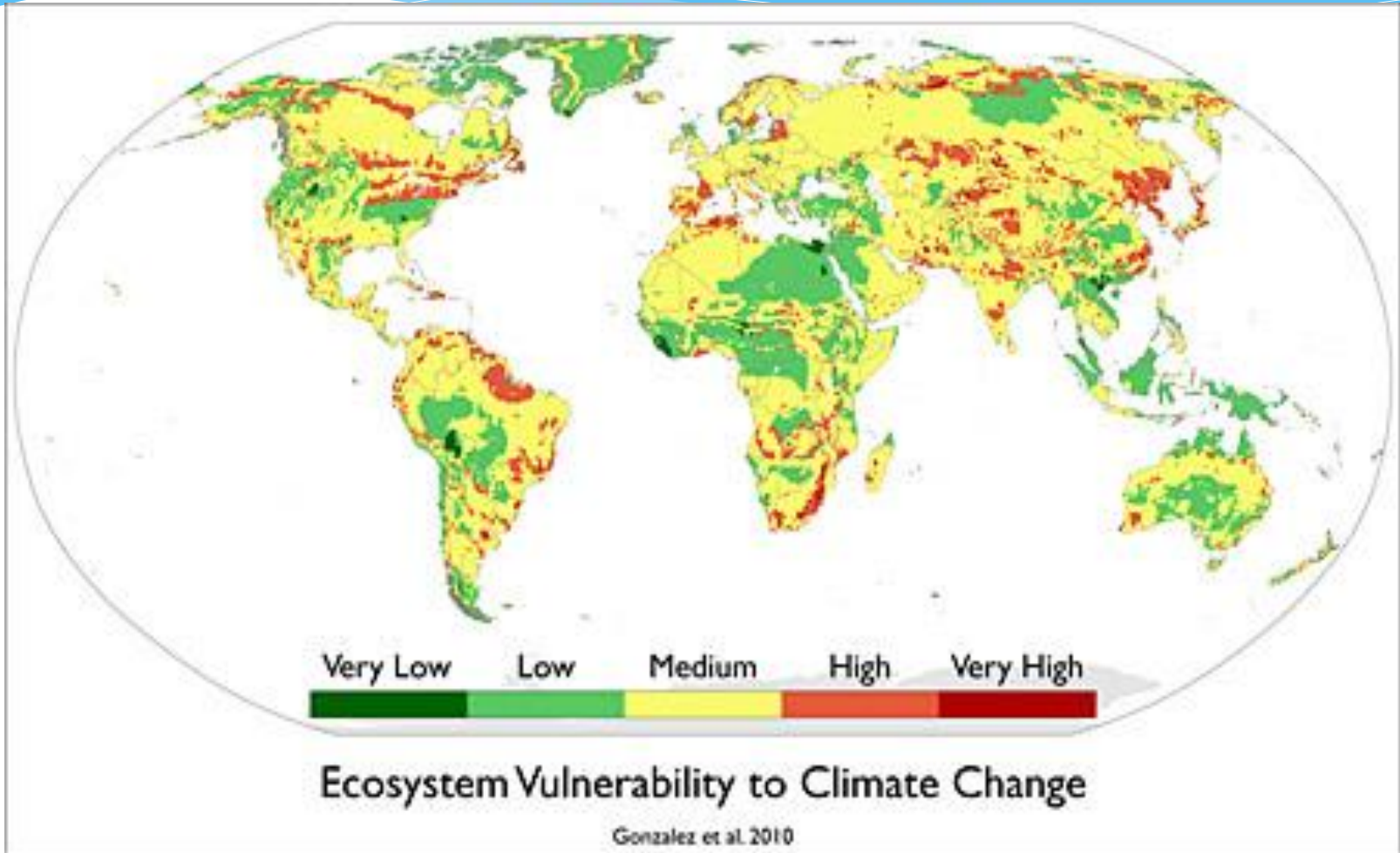
Wed Feb 12 07:43:39 EST 2014



A new NASA study suggests that projections of Earth's future warming should be more in line with previous estimates that indicated a higher sensitivity to increasing greenhouse gas emissions.

Image Credit: NASA SVS/NASA Center for Climate Simulation

Günümüzde İklim Değişikliğinin Dünya Ekosistemi Üzerine Olumsuz Etkisi



Ülkelerin İklim Değişikliğinden Etkilenme Sıralaması

Mapping the Impacts of Climate Change

Select below

Extreme Weather

Direct Risks

Overall Vulnerability

Sea Level Rise

Direct Risks

Overall Vulnerability

Agricultural Productivity Loss

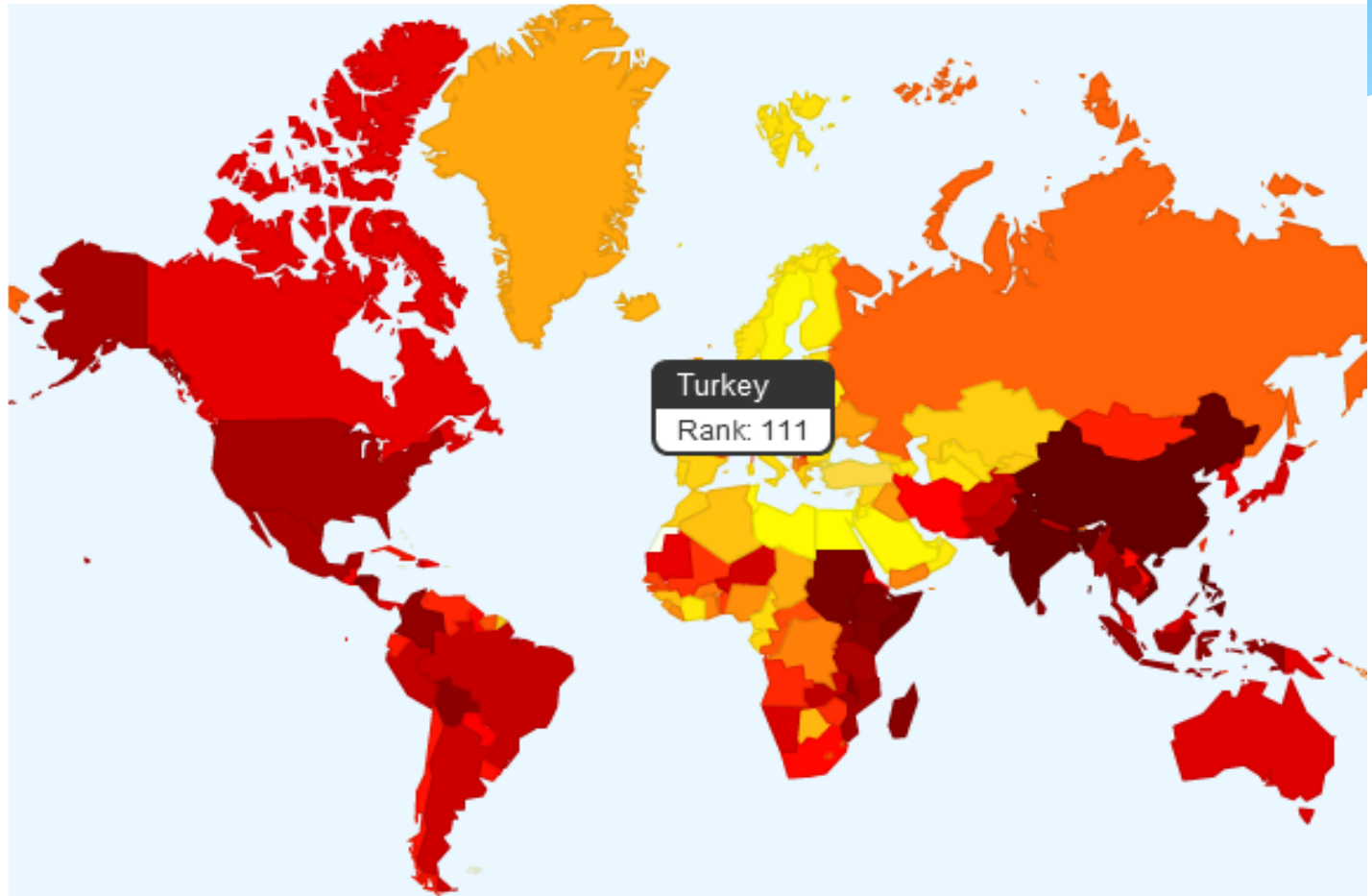
Direct Risks

Overall Vulnerability

Overall

Direct Risks

Overall Vulnerability



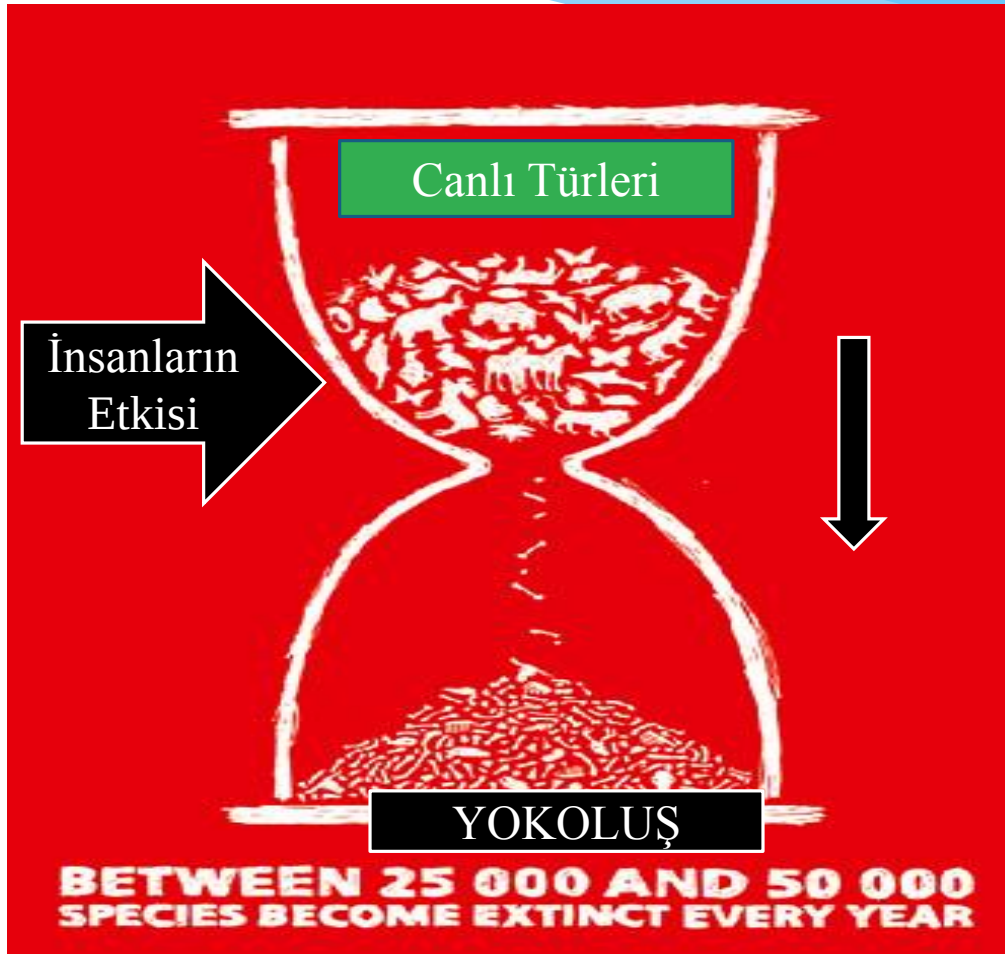
Rank 1



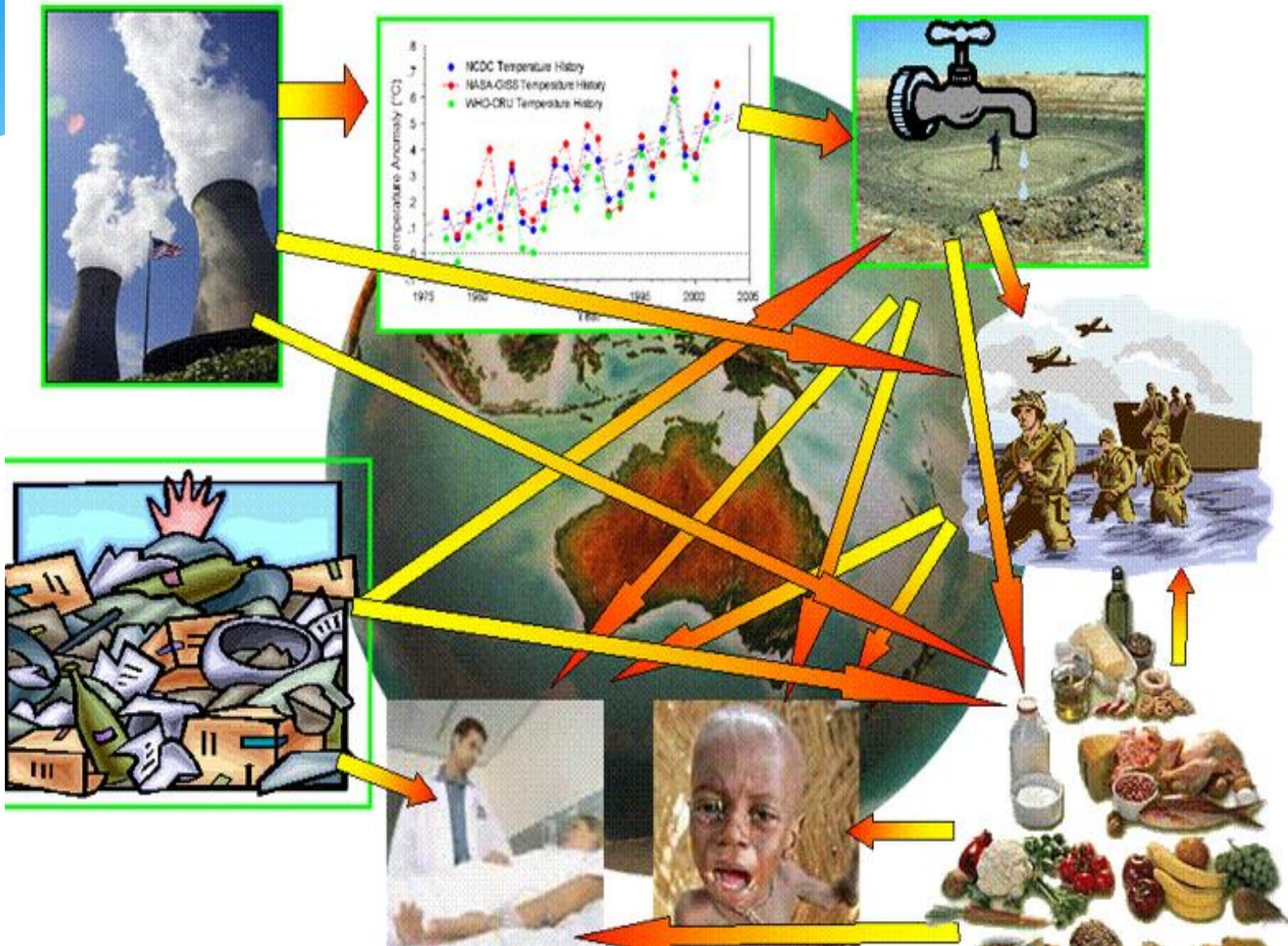
169

Extreme Weather Direct Risks:

Başta Küresel Isınma Olmak Üzere Her Yıl 25.000 – 50.000 Arasında Canlı Türünün Nesli Tükeniyor...



Olası Sorunlar Bir Birlerini Tetikliyor.



IPCC (Hükümetlerarası İklim Değişimi Paneli) tarafından
2030 yılı için yapılan
senaryolara göre artacak olan olası iklimsel tehlikeler
şunlardır:

- * Sıcak hava dalgaları,
- * Orman yangınları,
- * Tarımsal haşereler,
- * Kuraklık,
- * Şiddetli yağışlar (ani sel ve şehir sellerinde artış),
- * Tropikal fırtınaların, yani tayfunlar sayısı ve şiddeti,
- * Tarım, agro-kültür, hayvancılık, tatlı su depolamasının üzerindeki etkiler,
- * Sıtma ve malarya gibi hastalıkları taşıyan böceklerin normalde bulundukları bölgeden çıkarak yayılması.

Bazı kaynaklara göre küresel ısınmanın dünya üzerinde 5 büyük etkisi bulunuyor;

1. Kutuplardaki buz kapsüllerinin erimesi:

- Deniz suyu seviyesinin yükselmesi.
- Deniz suyunun tuzluluk oranı düşecek.
- Sıcaklık artışları kuzey kutbunda birçok hayvan türünü tehlikeye atacaktır.
- Kutupların yansıtıcı beyaz örtüsünün ortadan kalkması güneş ışınlarının dünya yüzeyince emilerek ısınmasını hızlandıracaktır.

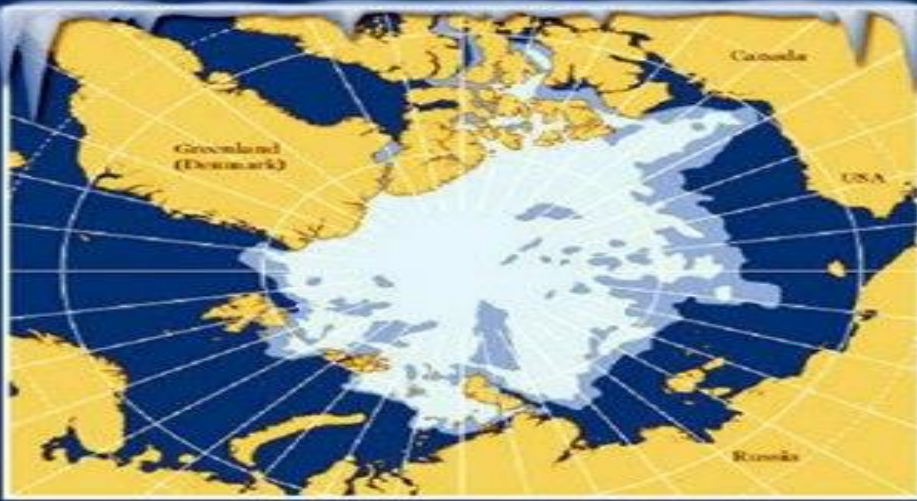
Eriyen Kutup Buzulları

Her yıl Eylül itibarıyla belirlenen Kutup buzulu erimesi hızı, çok düşüktü ancak son birkaç sene içerisinde, adım adım bu erime hızı ve oranı arttı

Eylül Ayı Kutup Buzul Alanları

2003

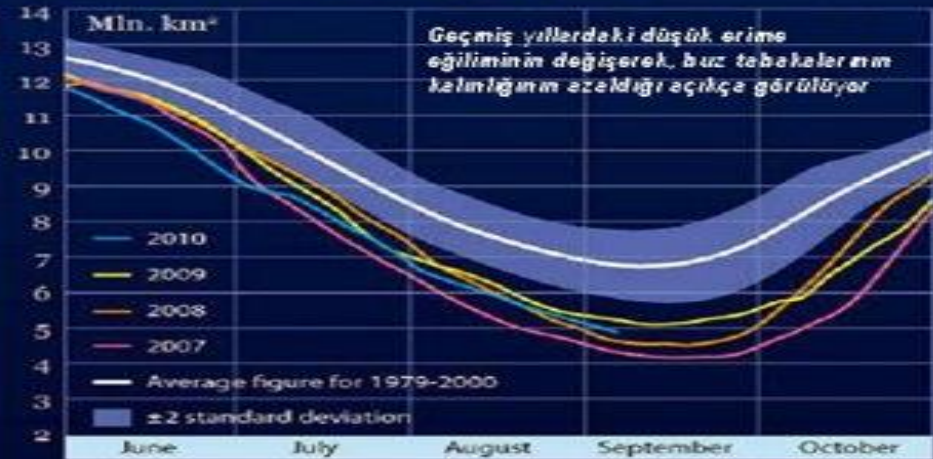
2007



2010



Buzul Yüzey Değişimi



Kaynak: Kutup ve Antarktik Araştırma Enstitüsü (AARI), ABD Ulusal Kar ve Buz Veri Merkezi (NSDIC)

1 metreden kalın buzullar 1 metreden ince buzullar

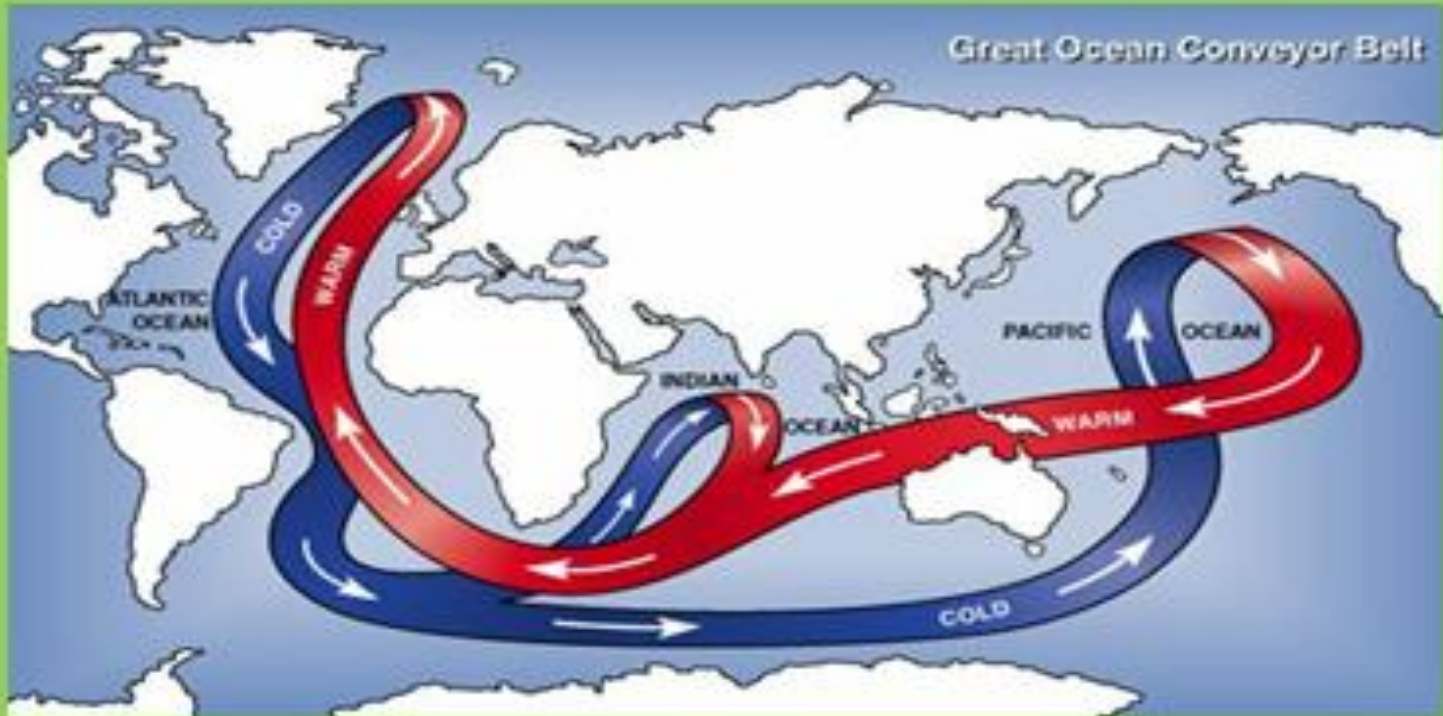
Kutuplar bizden çok uzakta diyebilirsiniz..



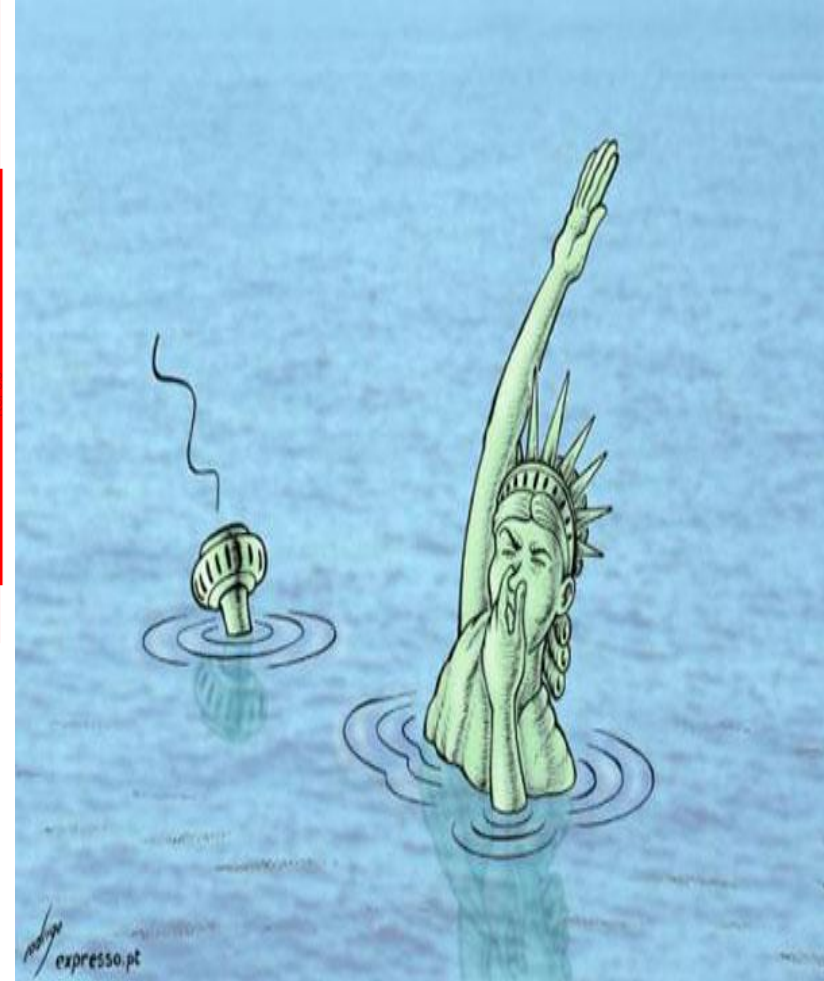
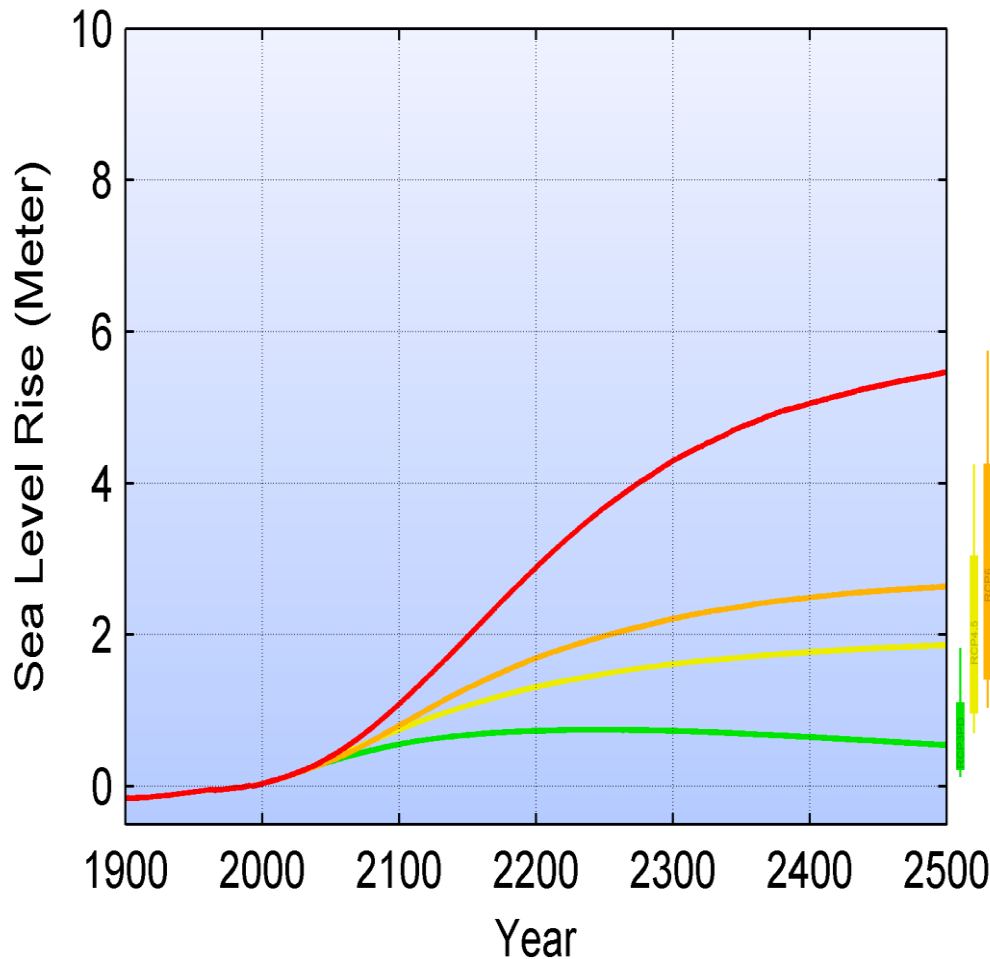
İklimleri düzenleyen okyanus akıntıları değişecek...

Sıcak su

Soğuk su



Dünyada deniz seviyesi yükselmesine dayalı 4 farklı senaryo var....



2. Ekonomik neticeler

Aşırı yağışlar ve düzensiz iklimler milyarlarca dolarlık zarara neden olacak, yine para gerekecek ve ülkeler arasında çatışmalar artıracak.



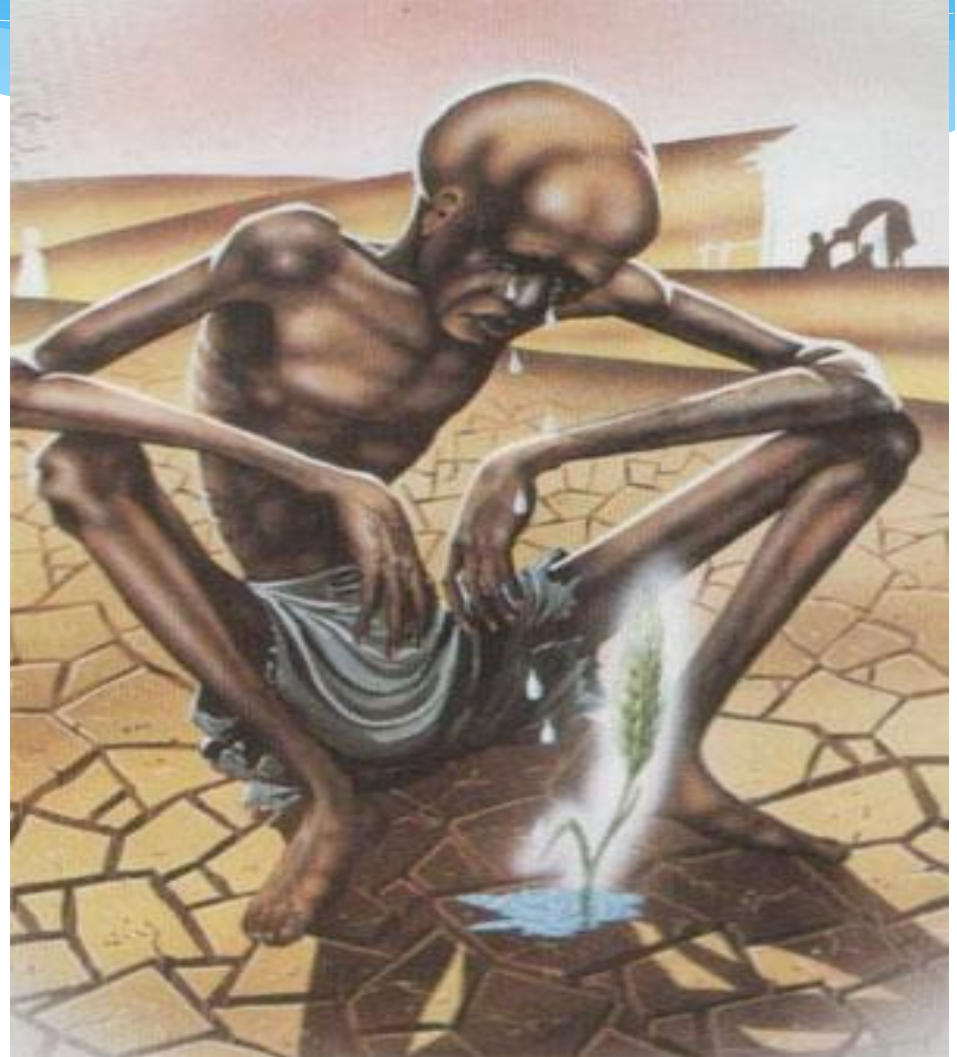
Küresel ısınmadan dolayı Türkiye'yi ve dünyayı kavuran aşırı sıcaklar, insanların en önemli besin kaynağının ana maddesi olan **buğday fiyatlarını** da vurdu.

- Rusya'daki aşırı sıcaklar nedeniyle her yıl yapılan **15 milyon** ton buğday ihracatının yasaklamasının ardından, dünya piyasalarında **1 tonu 180 dolar** olan buğdayın fiyatının **310 dolara** çıkarak yüzde 70 arttı.
- **Türkiye'de** de kilogramı **48 kuruş** olan buğdayın **70 kuruşa** kadar çıktığı bildirildi.

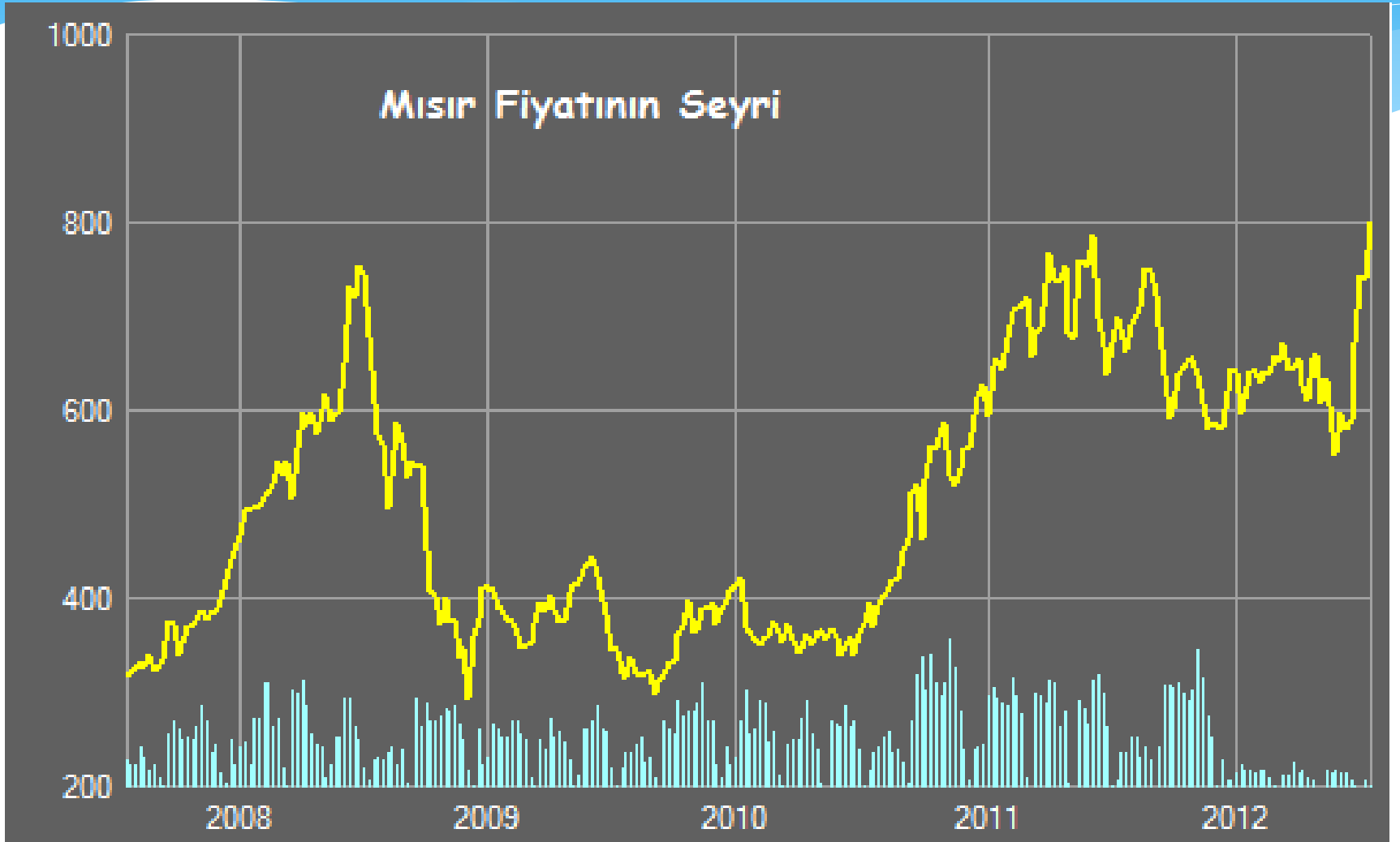


Bugün Ekmek Olması Gerekinden % 50 Daha Pahalı

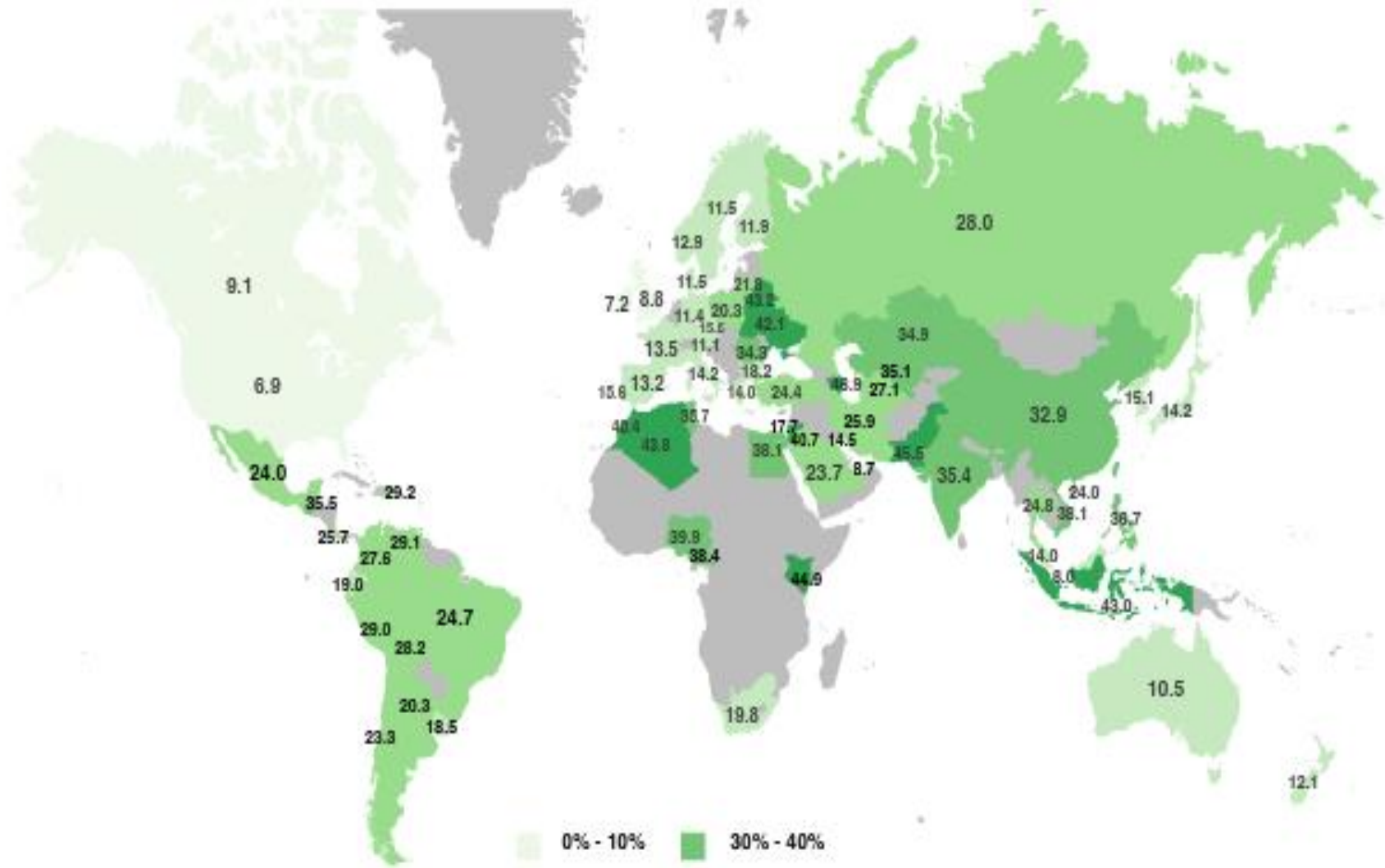
- * Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütüne göre 2012/13 sezonunda Dünya buğday üretiminin de **%3.6** azalma beklenmektedir.
- * **Dünyada 2012 Haziran ayından bu yana buğday fiyatlarının yüzde 50 arttığı ifade ediliyor.**
- * Bu kapsamda, Türkiye buğday üretimi için **%10'a** yakın bir düşüş beklenmektedir.
- * **Ekmeklik buğdayın (prim dahil) TMO alım fiyatı 47.0 Kg/Kr'ye yükseltildi. Bu fiyat geçen yıla göre yüzde 14.6 oranında bir artışı ifade ediyor.**



ABD'de son 50 yıldır yaşanan kuraklık tarımsal emtia'nın rekor fiyatlara ulaşmasına yol açtı.



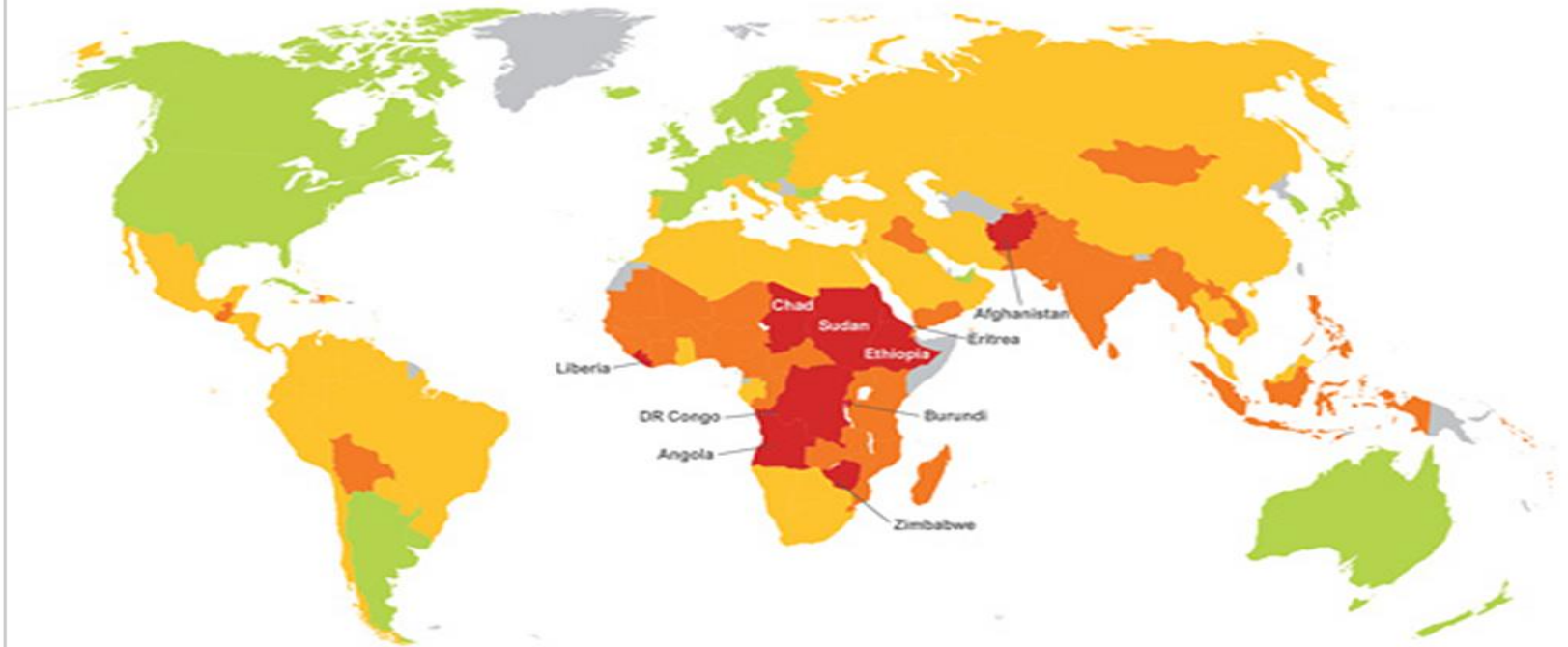
İşte küresel ısınmanın yarattığı gıda risk haritası:



2009 Gıda fiyat artış oranları

Source: ERS/USDA, Euromonitor Data, compiled July 2010, data for 2009
Data represents money spent on food at home
Data from chalkwork.com Creative Commons

Gıda güvenliği Risk Haritası- 2010



Legend

Extreme risk



High risk



Medium risk



Low risk



No Data



Rank

Country

Rating

1

Afghanistan

Extreme

2

DR Congo

Extreme

3

Burundi

Extreme

4

Eritrea

Extreme

5

Sudan

Extreme

Rank

Country

Rating

6

Ethiopia

Extreme

7

Angola

Extreme

8

Liberia

Extreme

9

Chad

Extreme

10

Zimbabwe

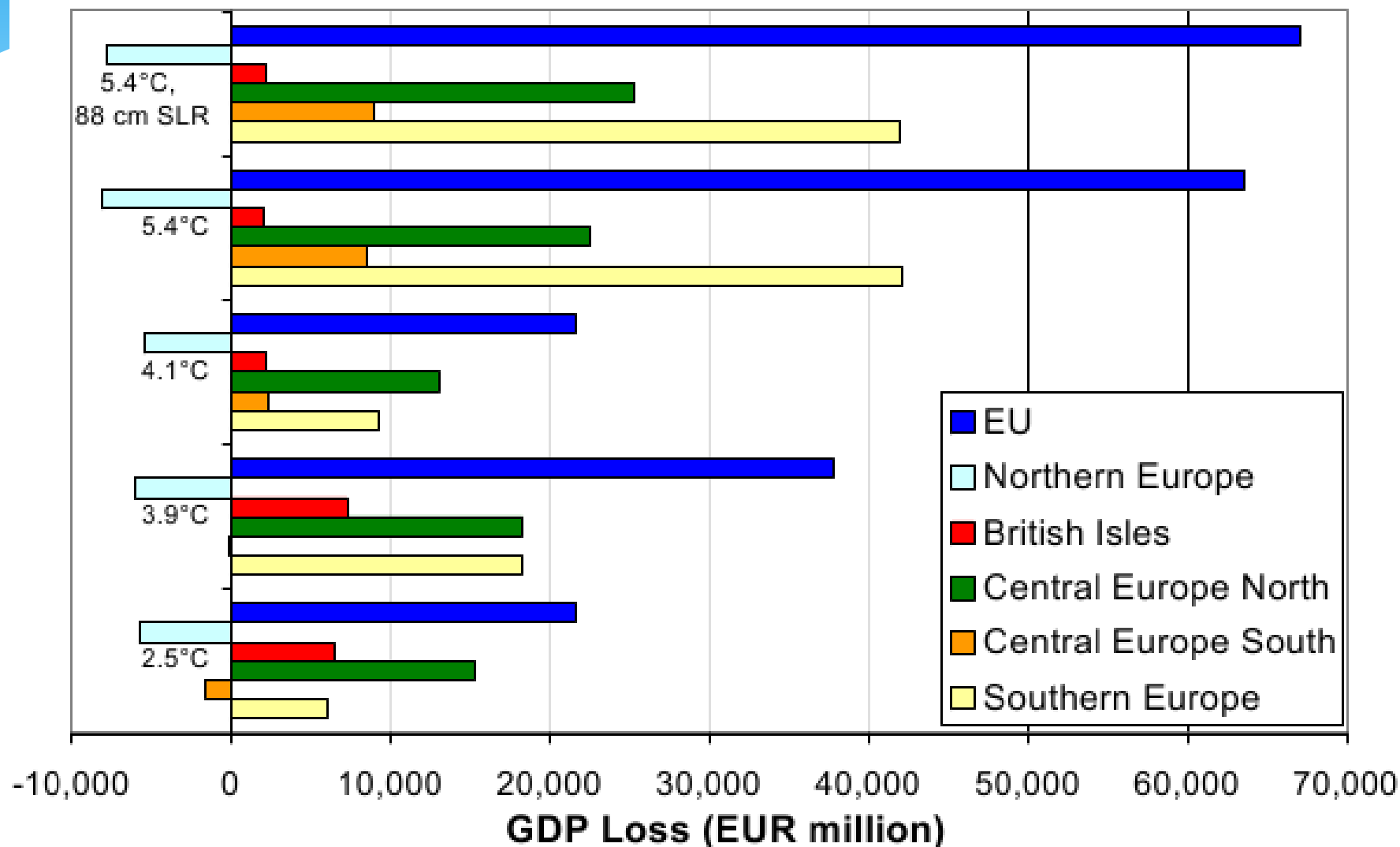
Extreme

Hayvancılık ve Tarım

PROJECTED CLIMATE CHANGE IMPACTS ON CROP AND LIVESTOCK YIELDS

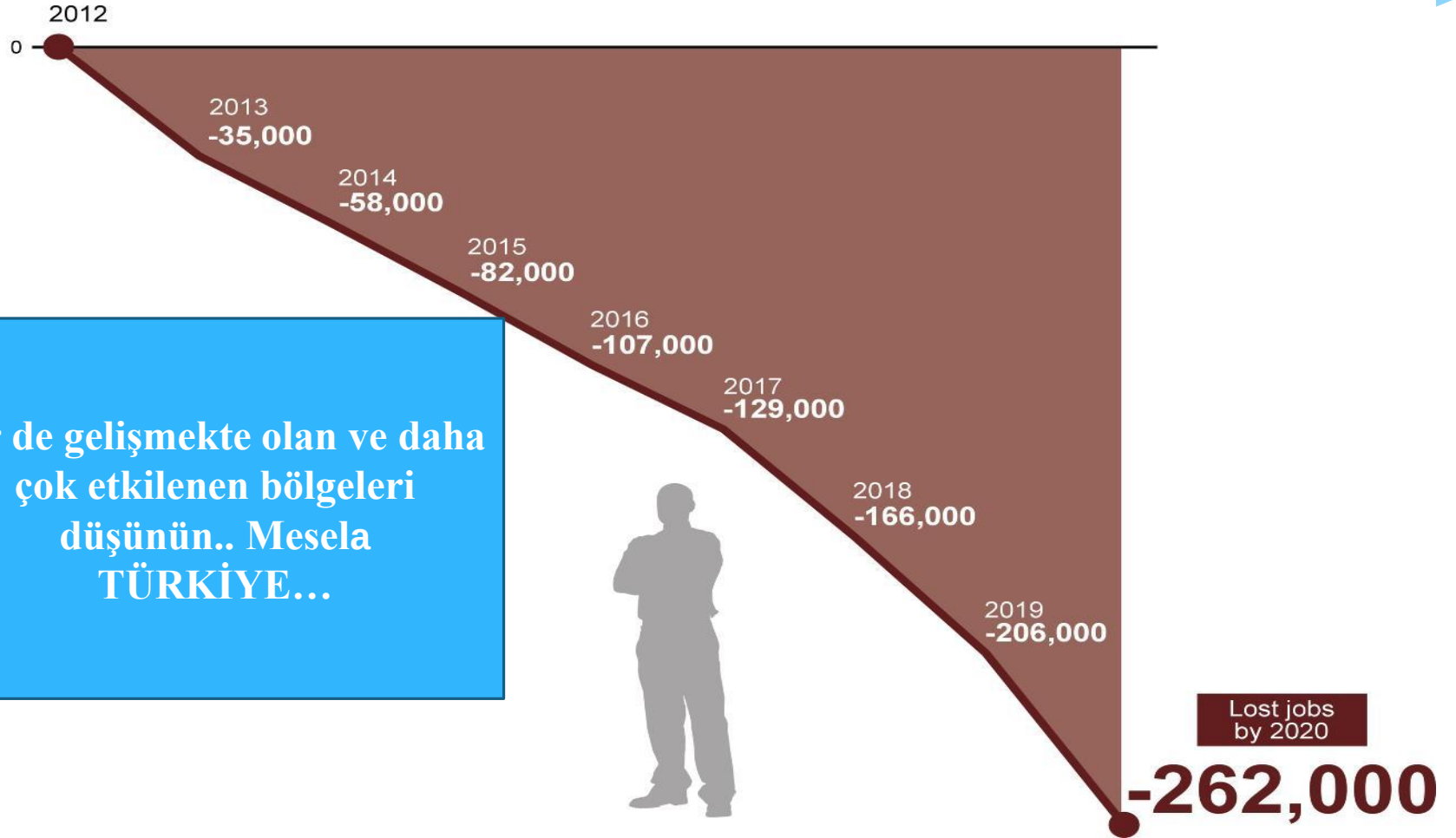


Sıcaklıklardaki artışın yarattığı ekonomik kayıplar

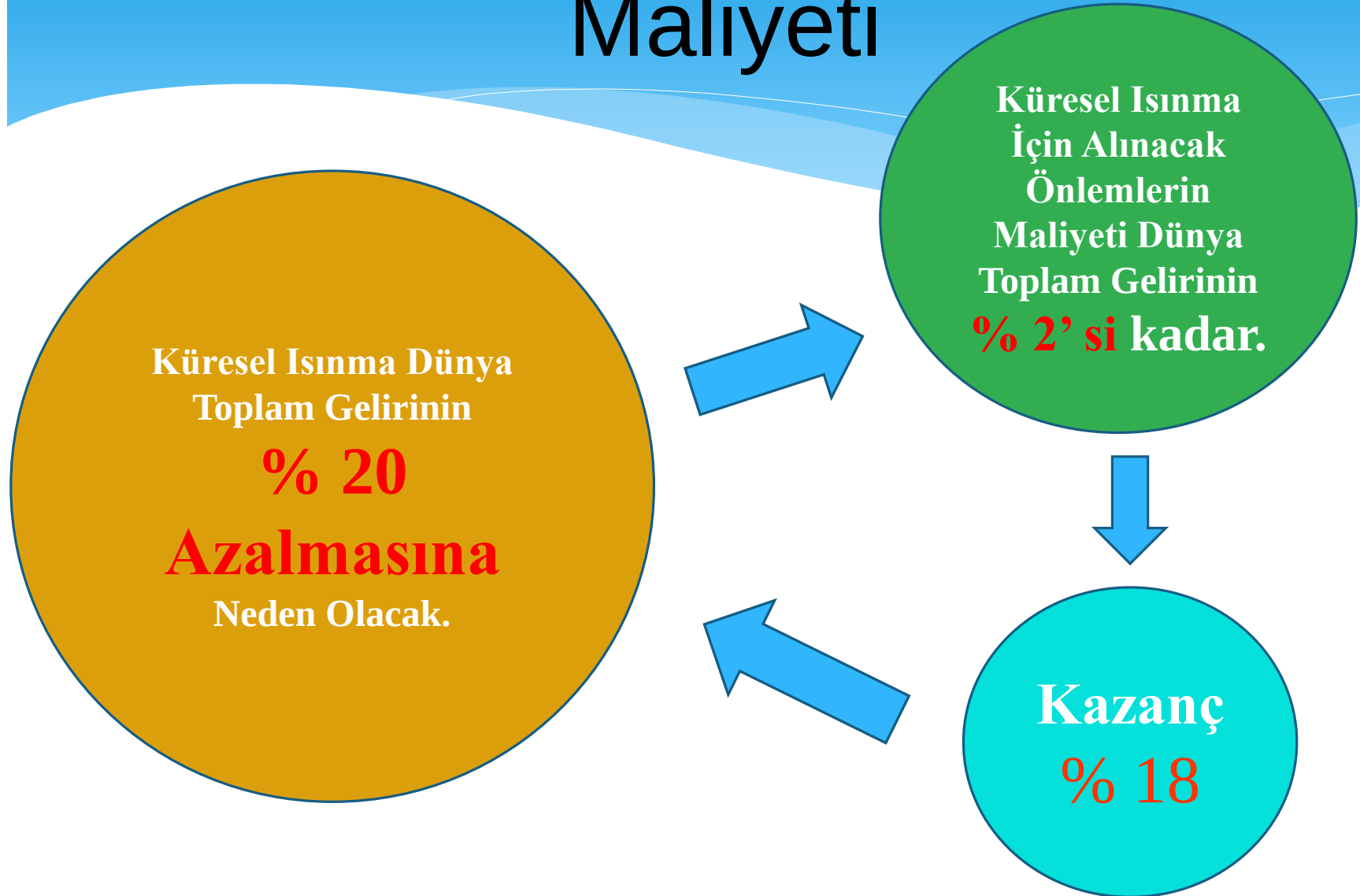


2020 yılına kadar AB ülkelerinde sadece
Küresel Isınma nedeniyle **262 bin** kişi işsiz
kalacak

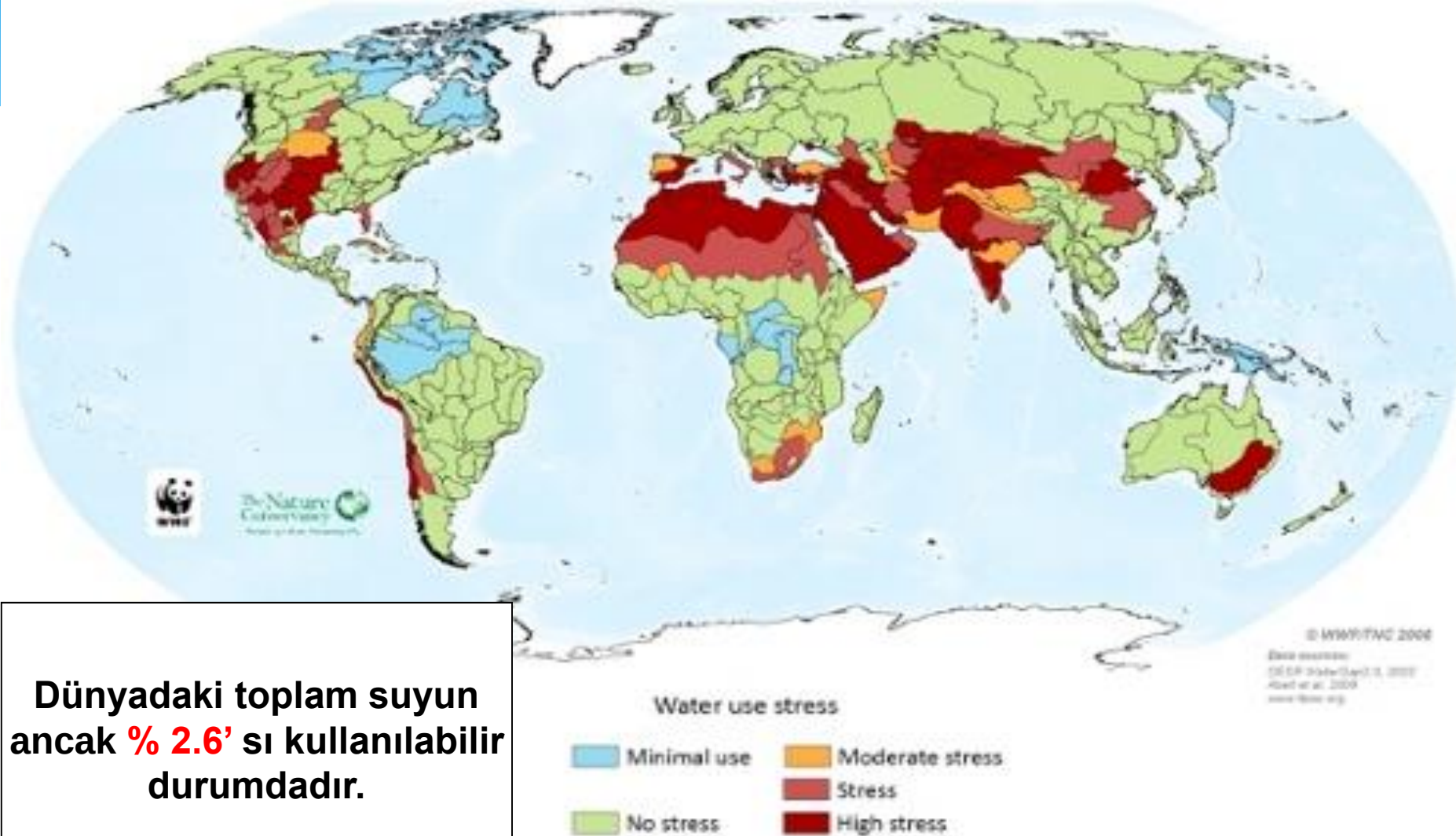
262,000 lost jobs from AB 32 by 2020



Bugün Yapılacakların Ekonomik Maliyeti

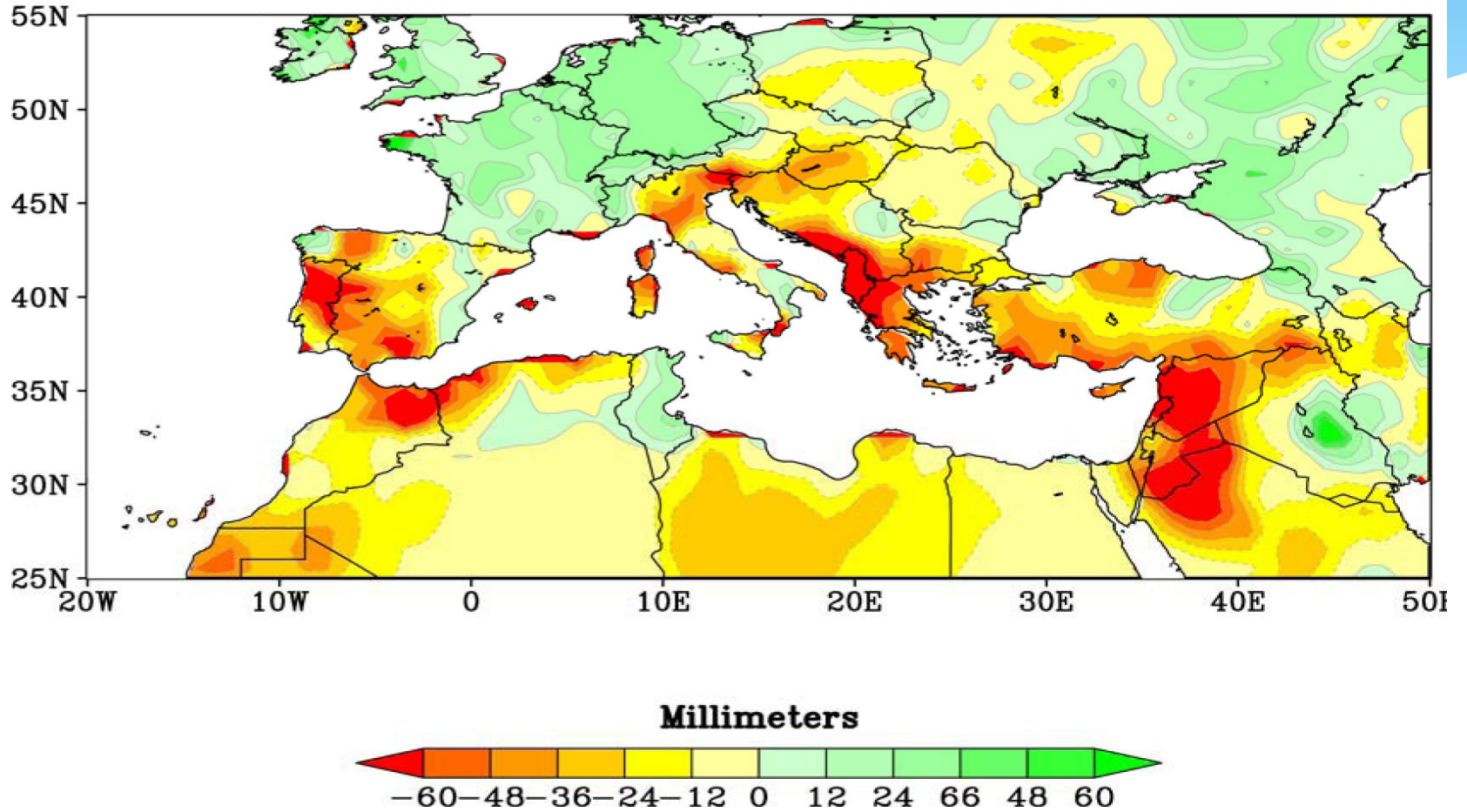


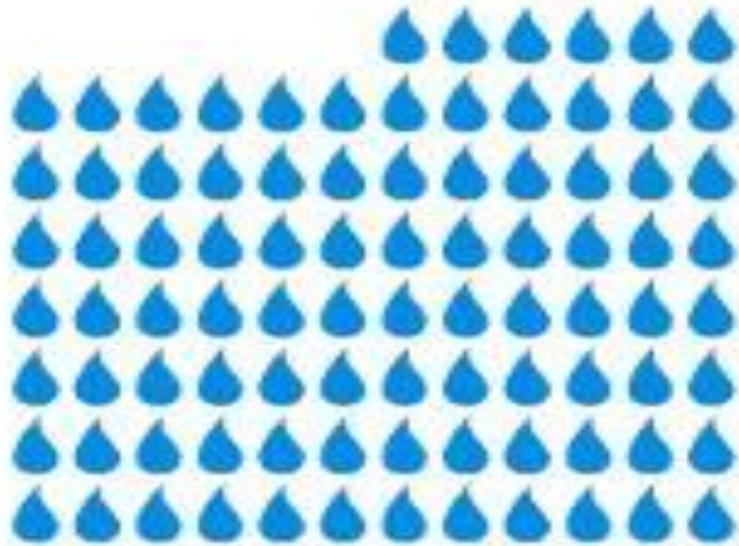
Küresel Su Durumu



Dünyadaki toplam suyun ancak **% 2.6'** sı kullanılabilir durumdadır.

Türkiye Yağış Miktarı-Su Zengini Değiliz...





4500



*litres of water for
one steak (300g) of*
Beef



70

*litres of water for
one single (100g)*
Apple

3. Kuraklık ve sıcak dalga yoğunluğunun ve olasılığının artması:

- Küresel ısınmanın etkisiyle dünyanın bazı bölgeleri daha nemli olacak olmasına rağmen diğer bölgeler seri kuraklık ve sıcaklık dalgalarından zarar görecek.



4. Isınan sular ve daha fazla kasırga:

- Okyanus sıcaklık derecelerinin artması daha sık ve daha güçlü kasırgaların olma olasılığını artıracaktır. Bunun örnekleri 2004 ve 2005 yıllarında da görüldü.





KORKUTAN UYARI!

“Türkiye’de etkisi artacak”

➤ İTÜ Meteoroloji Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Kadioğlu,

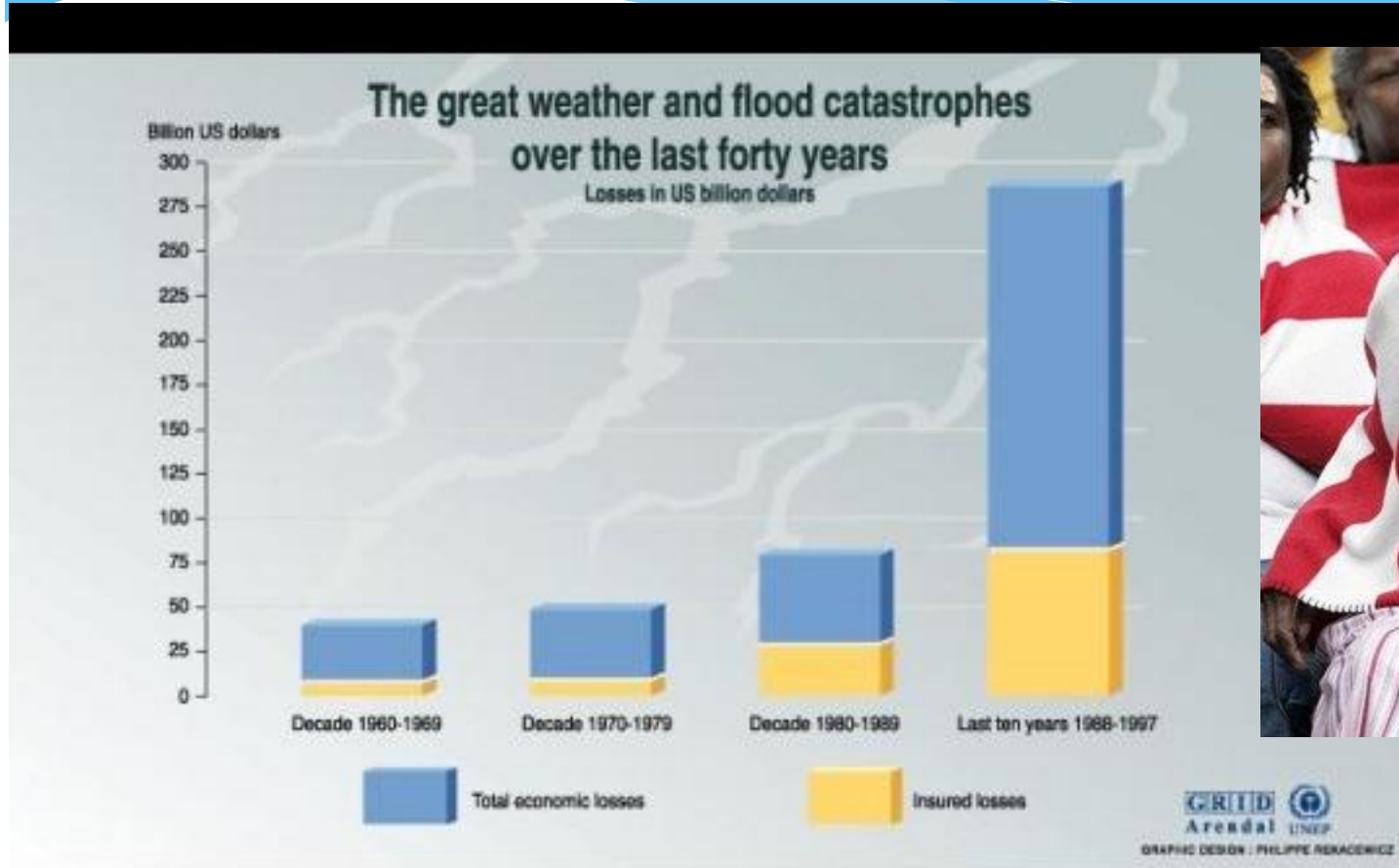
"Türkiye'nin hortum gerçeğinden tamamen soyutlanması kesinlikle mümkün değil. Ülkemizde gelecekte,

hortumların sayısı, şiddeti ve etkili olduğu sürede artış olacak"
dedi.

Küresel ısınma afet maliyeti. Ölümlerin maliyeti ne kadar?...

- * Küresel ısınma kaynaklı afetler nedeniyle ekonomik kayıpların artmasının beklendiği, **2050 yılına** kadar ekonomik kayıpların **300 milyar dolara** ulaşmasının beklendiği bildirildi.
- * Küresel ısınmanın maliyeti büyük.
- * **İngiltere hükümeti bugün Londra'dan dünyaya uyarıda bulundu:** İklim değişikliği şu anki hızla giderse önümüzdeki yüzyılda ortalama sıcaklık 5 derece kadar artabilir, dünya seller ve kuraklıkla hatta açlıkla karşı karşıya kalabilir.

Büyük iklim olaylarının yıllara göre artışı ve ABD' ye maliyeti.



- 
- * Pek çok böcek için sıcaklık ve nemde meydana gelen artış; gelişme oranının, yer değiştirme hızının ve üreme kapasitesinin artması demektir.



5. Hastalıkların yayılması:

- Güneydeki ülkelerin ısınmasıyla, hastalık mikrobu taşıyan böcekler ve diğer hayvanlar kuzeye göç ederlerken hastalığı da beraberinde götürecekler.



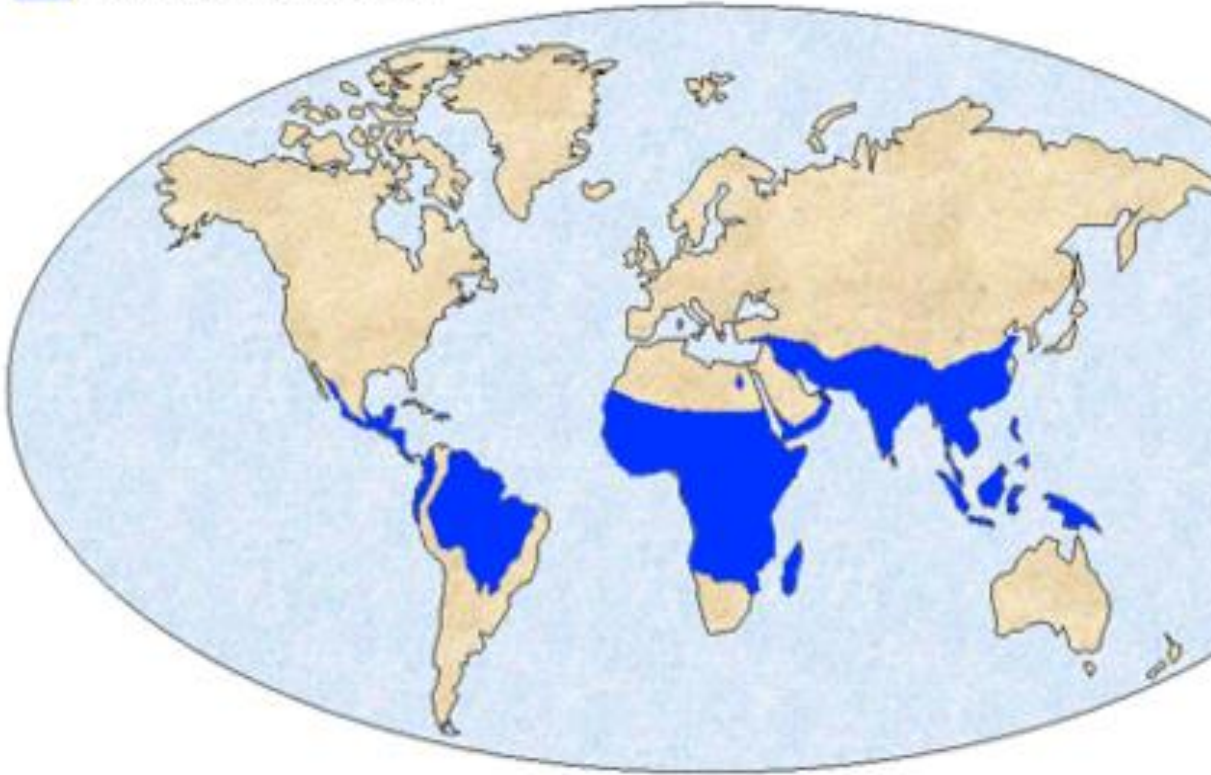


- * **Dünyadaki küresel ısınma sonucu böceklerin sayısının çok fazla artırıldığını belirtildi. Böceklerin bu kadar sayısının artmasının sebebi böceklerin doğal düşmanları olan canlıların yaşam ve ortam şartlarının değişimiyle meydana gelen ani ölümlerden dolayı doğanın dengesi bozulmuş durumda ve böceklerin üremesinin önüne geçemiyoruz...**
- * İklim değişiminin olduğunu ve sıcaklıkların arttığını gösteriyor. Hatta, sayıları artmış durumda olan bu böceklerin, kendilerine en uygun bölgelere göç etmek istemeleri sonucu, geçmişte yaşandığı gibi ağustos böceği istilaları da söz konusu olabilir.
- * Bu durum, milyonlarca böcekten oluşan sürülerin uçakların motorlarına girmeleri ve tarlalara zarar vermeleri gibi sorunlara yol açabilir.”

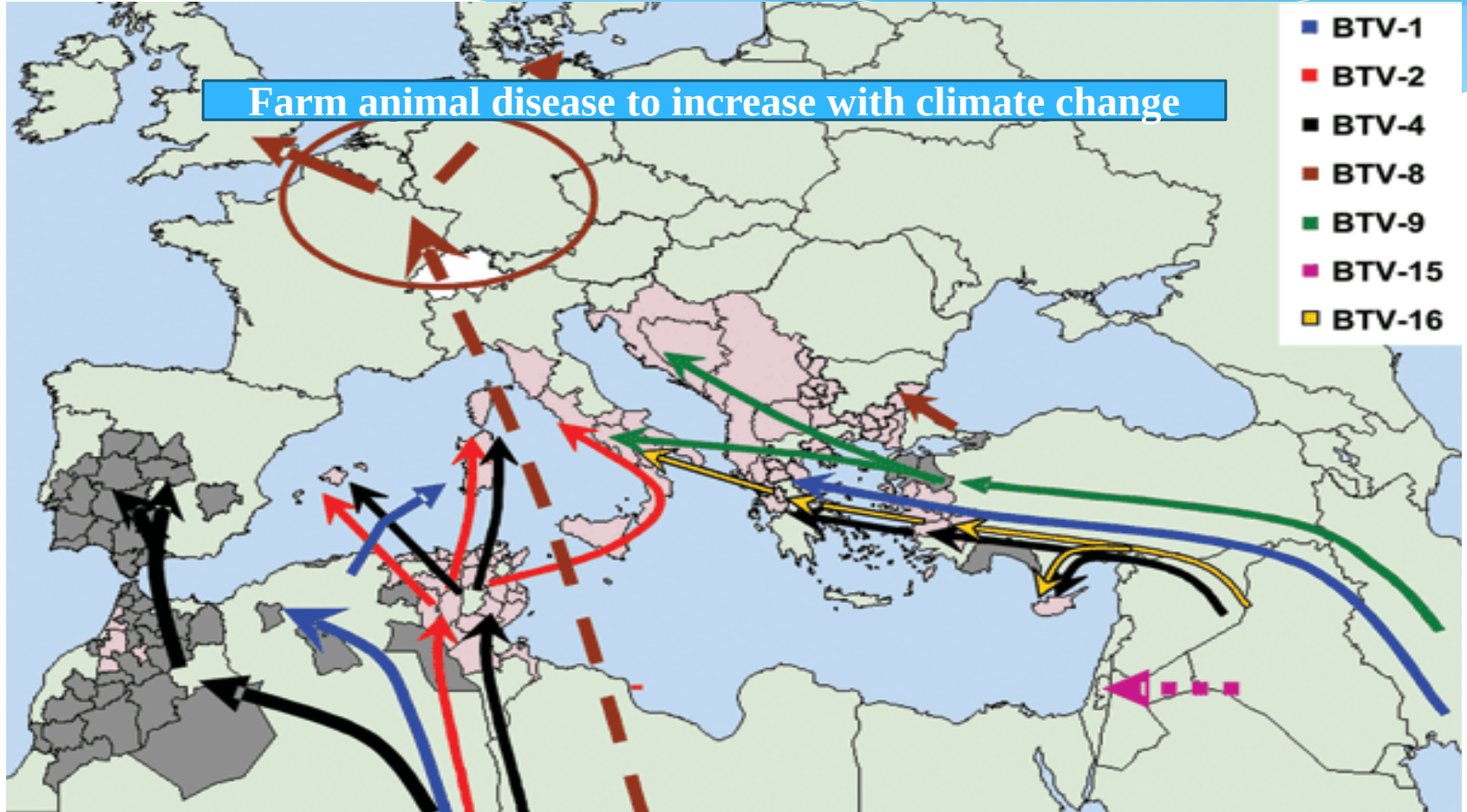
Sıtma Hastalığının Dünyadaki Yayılışı

Her yıl 1 milyon çocuk ölüyor...

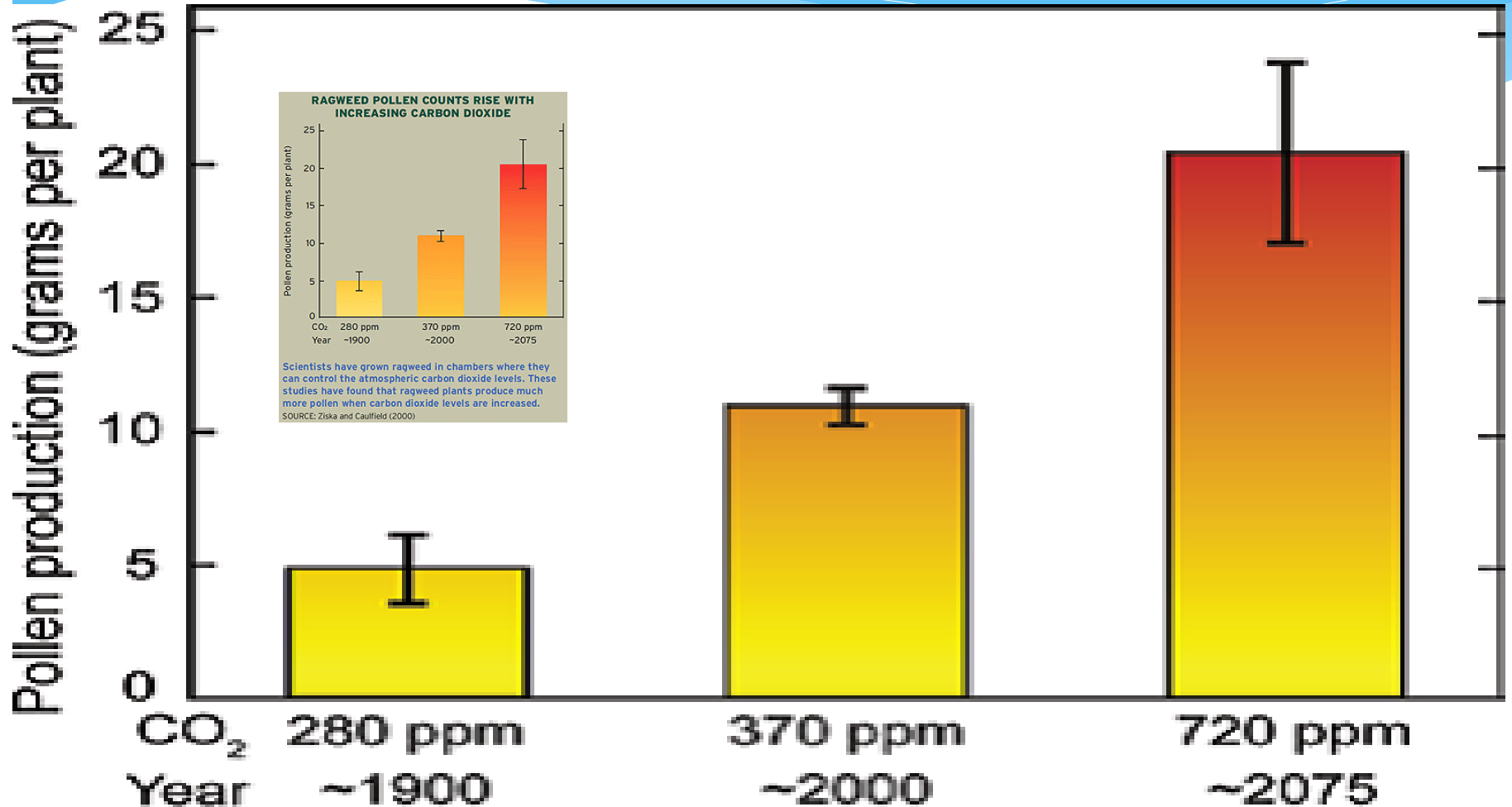
■ Distribution of Malaria



Çiftlik Hayvanlarında Mavi Dil Hastalığı:
sineklerle taşınan virüs milyonlarca çiftlik
hayvanının ölümüne sebep oluyor.



Havadaki CO₂ 'ye Bağlı Olarak Polen Miktarındaki Artışı



1

first

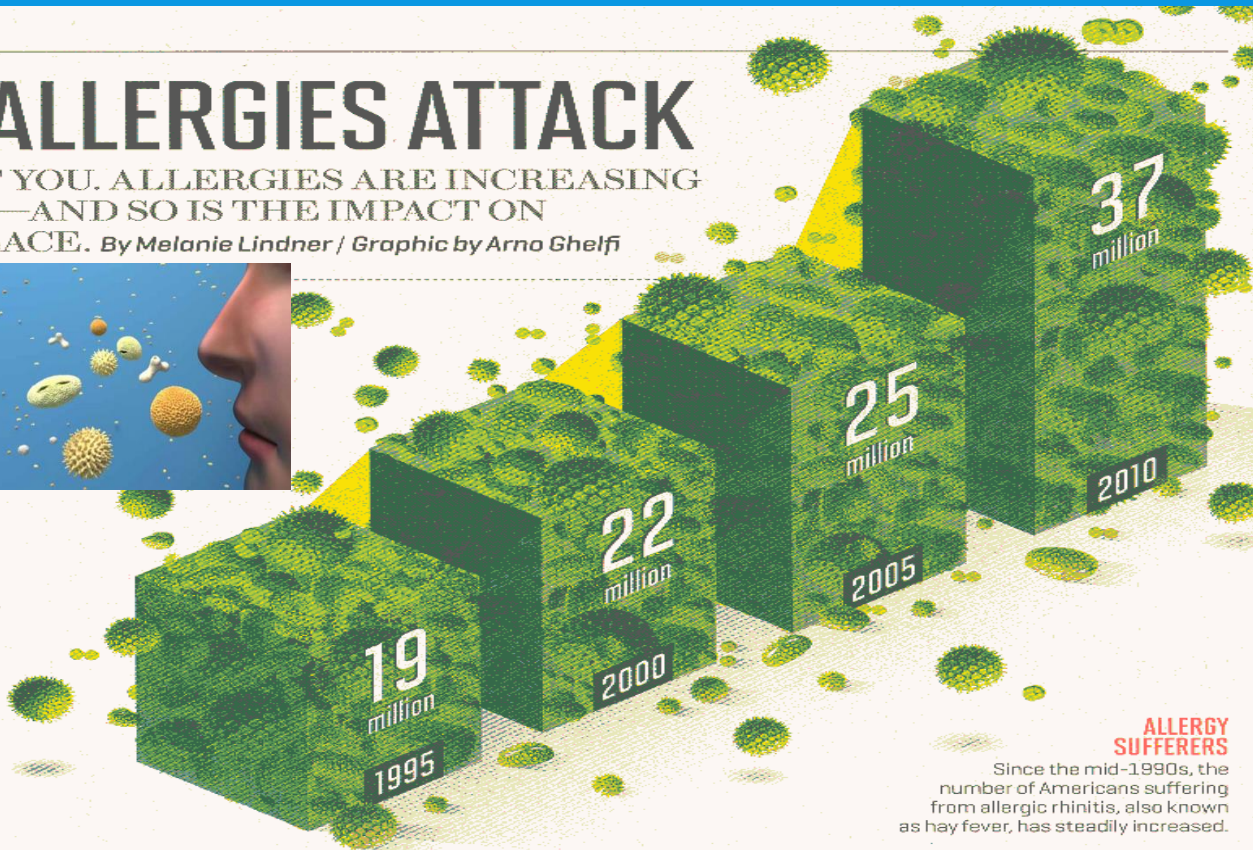
THE CHARTIST

WHEN ALLERGIES ATTACK

IT'S NOT JUST YOU. ALLERGIES ARE INCREASING NATIONWIDE—AND SO IS THE IMPACT ON THE WORKPLACE. *By Melanie Lindner / Graphic by Arno Ghelfi*

HAY FEVER HELL

Over the past 15 years the number of Americans suffering from environmental allergies has nearly doubled. That's led to a 338% rise in related medical expenses, lost productivity, and a huge business opportunity: In 2009, Americans spent \$5.4 billion on allergy drugs alone, in part because spring arrives in North America 10 to 14 days earlier than it did 20 years ago. Knoxville is the worst city in the U.S. for spring allergies. For autumn it's McAllen, Texas.

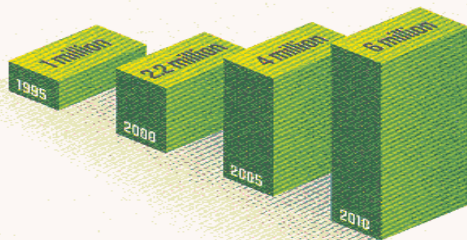


ALLERGY SUFFERERS

Since the mid-1990s, the number of Americans suffering from allergic rhinitis, also known as hay fever, has steadily increased.

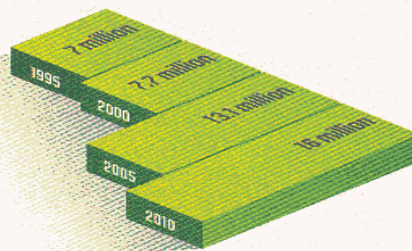
LOST PRODUCTIVITY

Itchy eyes, runny noses, and general malaise lead to more missed workdays.



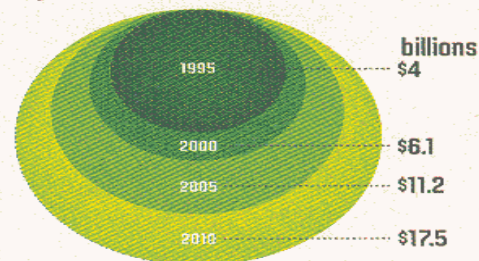
DOCTOR VISITS

They're on the rise as allergy sufferers turn to their doctors for prescriptions, immunotherapy shots, and advice.



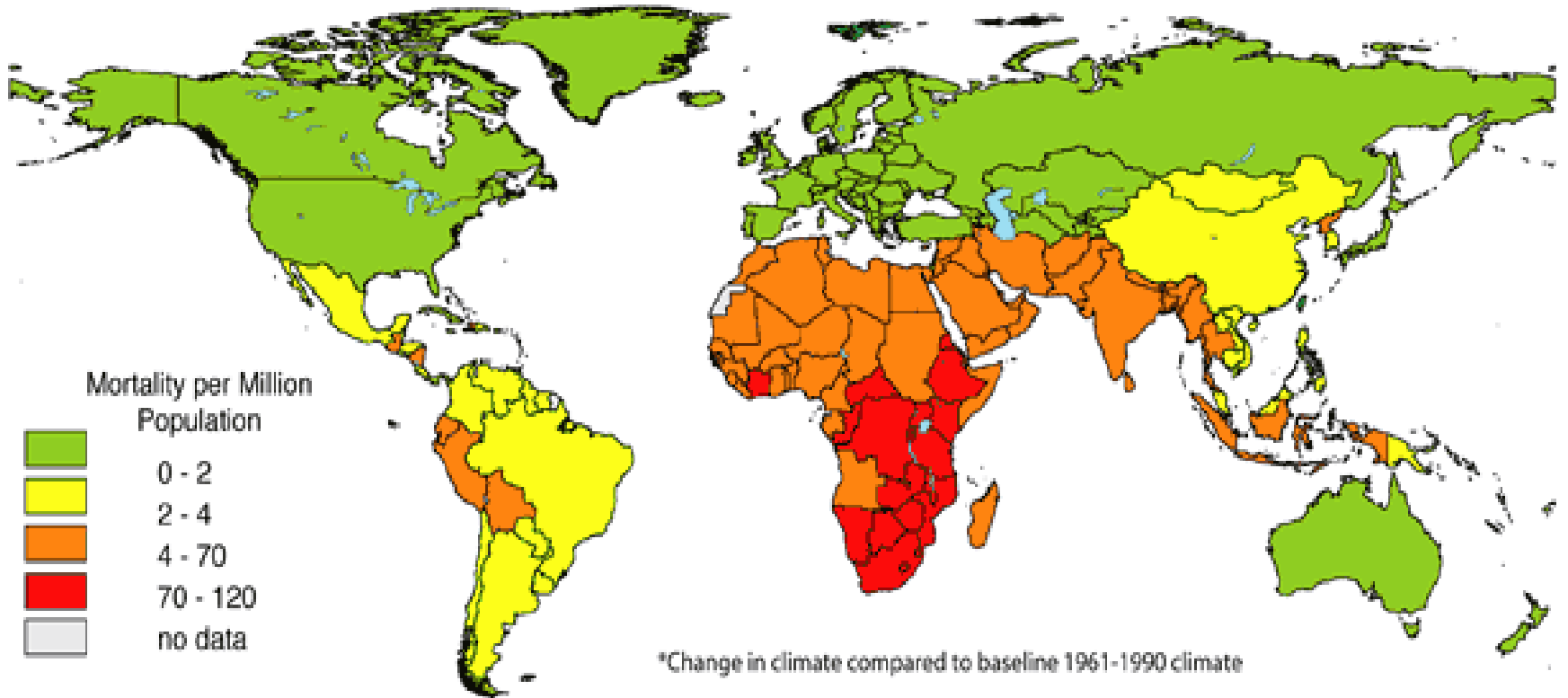
MEDICAL EXPENDITURES

Even with blockbusters like Claritin and Zyrtec going off patent, Americans are spending more looking for relief.



(WHO) raporuna göre küresel ısınma nedeniyle her yıl 5 milyon hasta ve 150,000 ölüm gerçekleşiyor.

Estimated Deaths Attributed to Climate Change in the Year 2000, by Subregion*



Data Source:

McMichael, JJ, Campbell-Lendrum D, Kovats RS, et al. Global Climate Change. In Comparative Quantification of Health Risks: Global and Regional Burden of Disease due to Selected Major Risk Factors. M. Ezzati, Lopez, AD, Rodgers A., Murray CJL. Geneva, World Health Organization, 2004



Maps produced by the Center for Sustainability and the Global Environment (SAGE)

Dünya Sağlık Örgütü tarafınca yapılan bilimsel çalışmalarda iklim değişikliğinden dolayı artan hasatlıklar aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

- 1- Kuş gribi (as avian flu)
- 2- Kene (tick-borne babesia)
- 3- Kolera (cholera)
- 4- Ebola (ebola)
- 5- Parazitler (parasites)
- 6- Veba (plague)
- 7- Lyme (lyme disase)
- 8- Zararlı deniz yosunları (red tides of algal blooms)
- 9- Kızıl humma, sıtma (red valley fever)
- 10- Uyku hastalığı (sleeping sickness)
- 11- Verem (tüberculosis)
- 12- Sarıhumma, sıtma (yellow fever)

Türkiye' den Manzaralar



Sezer, Kuran kurslarına dikkat çekti



'O kurslar kapatılsın'

CUMHURBAŞKANI Sezer eğitim yılının başlaması nedeniyle yayımladığı mesajda, dolaylı bir şekilde son günlerde çok tartışılan kaçak Kuran kurslarına ve tarikat okullarına değindi. Eğitimin devlet denetiminde, laiklikten ödün verilmekten yürütülmesi gerektiğini hatırlatan Sezer, "Doğmalarda ve boş anlarda çocukları, gençleri etkileme amaçlı eğitimi okullar ve kurslar kapatılmalı" dedi. >> 19'de



Festivalin En İyi'si

ANTALYA Altın Portakal Film Festivali'ne açılışta İngiliz sinemasının alanında Dame Helen Mirren'in katılımı heyecan yarattı. Mirren kasiye önce Venedik Festivali'nde "En İyi Kadın Oyuncu" ödülü aldı ve Emmy kazandı. >> ALIN TAŞÇIYAN yazıyor 3'te



İlk derbide zafer Cim Bom'un oldu

SEZONUN ilk derbisinde güle o taraf Çalınacak... Zorlu rakibi Beşiktaş'ı başarıyla bir oyuna ve Umut Kara'dan penaltı golüyle deviren Sarı Karmazılar 3 puanına sahibi oldu. Futbolbağcı ise Sivas deplasmanında 1-1 berabere kalacak 3 puan bulacak. >> 20'de



Cim Bom'da hamle üstünlüğü
Atilla Gölge

Takım sayısını örnekleri
Erdogan Senay

G. Saray Söngür kazandı
Mustafa Demirdi



Milliyet
BASINDA GÜVEN

www.milliyet.com.tr



18 Eylül 2006 Pazartesi 30 YKR

GİZLİ AFET

Türkiye, son 50 yılda 2.5 milyon hektar sulak alanının 1.3 milyon hektarını yitirdi. Kaynakların hatalı kullanımı dönüşü olmayan bir felakete yol açıyor

BURASI AKŞEHİR



Serhat Gölge

İşte alarm veren göller

Akşehir (Konya), Seyfe (Kırşehir), Beyşehir (Konya), Tuz Gölü (İzmir), Karamaz (Konya), Kulu Gölü (Konya), Sığla (Konya), Konya Ereğli Sazlığı, Sultan Sazlığı (Konya), Kestel Gölü (Burdur), Gavar Gölü (K. Maraş).

Tarım sulaması çok hatalı

ÜLKEMİZİN dört bir yanında kuraklık tehdidi var. Ancak İç Anadolu'da durum felaket. Emeğe ve Ereğli sızlıkları kurudu, Akşehir Gölü neydeyse göl oldu, Beyşehir, Meko ve Tuz Gölü ile Sultan Sazlığı da kuruma tehlikesiyle karşı karşıya. Doğal etkilerin yanı sıra bu kurumanın en büyük nedeni kaynakların yüzde 75-80'inin tarım alanlarını sulamada kullanılması.

DSİ gölleri kurutuyordu

DOĞA Derneği Sulak Alanlar Koordinatörü Hatice Dinç Sarısoy kaçak su kuyularının felakete etkin rol oynadığını vurguluyor. Meteoroloji Müdürlüğü Oda-ı'nda n Erhan Angü DSİ'nin yıllarca tarım alanı açmak için gölleri kuruttuğunu hatırlıyor. Angü, "Ege'de yeraltı suları 50 metrede çıkardı, artık 200 metrede, Türkiye'nin su arada su kütliği çöken bir ülke" diyor. >> 19'de

BURASI SEYFE



Bitkiler çürüyor hayvanlar ölüyor

■ Sultan Sazlığı'nda su kaynağı azalınca ortam iklimi değişti, bölgedeki elma ağaçları don tuttu.
■ Tuzlu bir göl olan Seyfe'nin suyu azalınca, kuruyan tuzlar rizangarın etkisiyle çevredeki tarımsal alanlara serpilirdi ve ölüme zemin verirdi.
■ Antakya'daki Amik Gölü kurutukluktan kın kuşların göç trafiği bozuldu.

Sular çekilmiş, sazlıklar kurumuş, hayvanlar ölmüş.

Boğaziçi yasa taslağına tepki var



'Bu yasa Boğaziçi vurur'
İSTANBUL Boğaziçi'nde anasayın yüzde 75'ini kamuya terk edenlere kalan yüzde inşaat izin vere n yasa taslağı tepki yarattı. Mimarlar Odası, Şehir Plancılar Odası yetkilileri "Bu yasa Boğaziçi tahrip eder" diyor. >> 19'de

Kiler'in kaçağına soruşturma açıldı

AKP Milletvekili Vahit Kiler'in gırcetinin, İstanbul 4. Levanten yapı ruhsatı ortallığı karıştırdı. Ekiğthane Belediye Başkanı Fazlı Kulu soruşturma açtı ve 1 tane Müdürlü'ni görevden aldı. >> 19'de

Gül: Papa'nın Türkiye programı değişmedi

DISİLERİ Bakanu Abdullah Gül, İtalya'da yaptığı büyük tepki yaratan Papa 16. Benedictus'un konuşmadaki gizli programında değişiklik olmadığını söyledi. Bu arada pazar ayını yöneten Papa, yanlış anlaşılma klan ötürü üzgün olduğunu belirtti, ama şüphe düşürmedi. >> 19'de

Bir robottan doktor olur mu?

ABD'DE Duke Üniversitesi'nde yapıya sekkü üzen çağın Doç. Dr. Güven Güzelde robot teknolojisini anlattı. Güzelde, "robot doktor", "robot akas", "robotlar yola çıkardığı, ancak 'akıllı yardımcı' hede fine dördüldüğü n öyküyor. >> DERYA SAZAK 20'de

Çayı böyle geçmişler

BOYKÖŞEHİR Belediyesi'ne bağlı Belbirtir Özel Müdürlüğü Adnan Şahin'in evlilik dışı ilişki yaşadığı öne sürülen Hatice Sadioglu'nu kucaklıya tutarken gösteren fotoğrafları Adnan Şahin'in kucaklıya basını toplantısında, "Meraaen olarak Hatice Hanım'ın Diün Çayı'nda geçirmen ate amaktı" dedi. >> 5'te

Şehit cenazesinde hükümete tepki
VAN Erçiş'te PKK'lılara şehit edilen Urman Çavuş Mustafa Yıldız'ın cenaze töreninde hükümet ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a sert şekilde protesto edildi. >> 2'de



**Küresel
Isınma neler getirecek?**

The Associated Press

➤ Trajikomik Nedir?

- Gülerek üzmektir...





Okullarda Mevsim Grafiđi



Sabrınız İçin Teřekkür Ederim..

